

DRAUGAS

KATALIKIŠKAS LAIKRAŠTIS

PAŠVĘSTAS AMERIKOS LIETUVIU KATALIKU REIKALAMS.

VOL. I. (META I.)

WILKES BARRE, PA. AUGUST (RUGPJUČIO 12. 1909.

No. 4.

Senoji močiutė anuka mokina.

Senoji močiutė anuką mokina,
Su šipuliu veda raides;
Anukui-gi rodos, kad jį kankina —
Kadą ji tą darbą pames?

Akutės į šalį nušvitusios skraido,
Kur čiulbia laukuos vyturiuks,
Kur piemenys bandą iš lauko paleido —
Jis ikyko, kadą čia ištruks.

Aplink tiek grožybių, net akį gadina,
O mokslas tas toks nuobodus...
O čia dar močiutė su rykšte grąšina:
Žiurėk, tinginy, kas tau bus!

Vai vargas mokytis, gamta kad vylioja
Su saulės šviesiais spinduliais,
Su pievų gėlelėmis, ką tamsiai žaliuoja,
Su vyšnioms ir su obuoliais!

Vaikeli! kaip vyro sulauksi tu metų.
Kaip rupestis kaktą surauks,
Kad tarp nelaimės pateksi verpetų.
Širdis prie močiutės vėl šauks.

Norėsi tadą, kad ranka jos šiurkščioji
Galvelę paglostytų tau,
Kad ji išklaustytų, kaip sunkiai dejuoji,
O bus tavo širdžiai lengviau.

Žinosi, kad laikas tau ėjo smagiausiai,
Kadą nuo močiutės senos,
Kaip reikia skaityti tas žodis — išklausei,
Išklausei nuo jos tik vienos...

Senoji močiutė anuką mokina,
Su šipuliu veda raides,
Anukui-gi rodos, kad vis jį kankina,
Kadą jį kankinus pames?

J. K.

Iš visur.

SVEDIJA.

Švedijoje straikai ne tik nesiliauja, bet dar platinasi. Kai-kuriose vietose net kareiviai eina iš vien su straikininkais. Sustraikavo ukiū bernai, teip, kad nėra kam piau-
ti javų — ir rugiai pūvą laukuose. Ketina geležinkelių darbininkai pamesti darbą. Karalius bandė sutaukinti darbdavius su darbininkais ir tam tikslui buvo pasiūkęs pas save abiejų pusių vadovus, bet nepasisekė.

TURKIJA.

Pasitraukus keturių viešpatijų (Anglija, Rusija, Italija ir Austrija) kareiviams nuo salos Kretos, kilo bėrimai tarp Turkijos ir Graikijos už tat, kam sala turi priklausyti. Graikai nori pasiimti ją sau, bet turkai visai nei neketina paleisti ją už savo rankų. Į Volo atplaukė Austrijos eskadra ir vienas Italijos skraiduolis. Sako, plaukia į Salonikų. Tuo pačiu tarpu turkai nesiliauja ginkluotis ir siūsti vis daugiau ir daugiau kareivių į Graikijos parabežius.

KOLOMBIJA.

Generolas Rafaelis Reyes, Kolombijos prezidentas, atsistatydino nuo vietos Jisai dabar yra Europoje ir ketina pasilikti tenai visados; mat isikursias banką. Kolombijos parlamentas priėmė atsisakymą be jokios priešgynybės, ir apskelbė rinkimus naujojo prezidento rugpjūčio 3 d. Prezidentura tapo pasiūlyta telegrafu p. Malivai, buvusiam finansų ministeriui, kursai dabar yra Londone, bet šis atsisakė kandiduoti. Ta-pat padaryti atsisakė generolas Valencia. Abudu velija būti kandidatais ateinau-
čiais metais, kuomet bus rinkimai tikrojo, ne laikino prezidento, kaip šimet.

KUBA.

Visi ministrai, išėmus vieną, atsisakė nuo savo vietų liepos 29 d. Keli ministrai nebuvo mylini žmonių; juo-
reikėjo butinai pakeisti kitais. Nebuvo mylimas ypač kra-
sos ministeris, Nodarse, kurį daugiausiai išjuokdavo p. Torriente savo pašaipos laikraštyje. Už dviejų dienų po atsiakymo Nodarse atėjo į Torrientes namus ir nušovė redaktorių ant vietos. Nodarse dabar slapstosi ir niekas nežino, kur jisai yra.

ANGLIJA.

Atsilankė caras Mikalojus II. Tapo iškilmingai priimtas nuste Cowes, ant salos Wight, vasarinėje rezidencijoje Anglijos karaliū. Šimtai Anglijos ir Rusijos šnipų sergėjo Rusijos valdovo gyvybę.

Galvažudys atlaikė duotą žodį.

Džikiri buvo galvažudžių vadas ant Filipinų salų. Jisai buvo prisidėjęs užmūšti šimtą žmonių savo gyvenime. Neseniai Amerikos kareiviai, benaikindami jo sėbri-
ją, jį patį nušovė. Džikiri tuomet jau buvo bebaigias skai-
tyti savo šimtą aukų.

Maskoliai ant Havajinių salų.

Neseniai japonai, darbininkai ant plantacijų Hawaii salose sustraikavo; trylika tapo suimta už riausių kėlimą. Buvo jie teisiami prisiekdintųjų teisme — bet prisiekdin-
tieji nesutiko tarp savęs: septyni norėjo japonus pasmerkti penki — paleisti. Tuo tarpu Havajaus cukrininkai pa-
siryžo išbandyti, ar rusai netiktų geriau darbams ant plantacijų už japonus. Vienas maskolių kapitalistas, kur-
sai dabar yra Honolulu, pasižadėjo pristatyti ant salos keturiasdešimt maskolių šeimynų — dirbti ant cukraus plantacijų.

Karalius Edwardas uždirbo milijoną dolerių.

Eina paskala, kad Anglijos karalius Edwardas VII. yra laimėjęs New Yorko biržoje daugiau, kaip milijoną dolerių. Uždirbęs juos, bespekuliuodamas plieno trusto (United States Steel) akcijomis. Pirkęs jas po 50 dol., o dabar jos kainuoja po 76 dol. suviršum. J. P. Morgan pa-
dėjęs karalini spekuliacijose.

Teip-pat nemažai laimėjęs New Yorko biržoje kaize-
ris su savo šeimyna.

Niegovskaja nušauta.

Iš Kijevo praneša, kad žinoma Rusijos raštininkė Nie-
govskaja, tapo užpulta naktį savo dvare plėšikų, išilau-
žusių į jos miegamą kambarį. Jipai pagriebusi vyro revol-
verį ir pradėjusi šaudyti į plėšikus. Anie ir-gi atsakę šu-
viais. Užpuolikai pabėgę, bet Niegovskaja numirė tą pa-
čią naktį iš nebetikimo kranjo.

Sommerio biplanas ilgiausiai ore.

Rugpjūčio 7 d. prancuzas Roger Sommer lakiojo su savo biplanu ilgiau, nekaip garsus Wilbur Wrigt su savo aeroplanu. Sommer pasikėlė į orą su savo mašina 3 valan-
dą išryto ir nusileido ant žemės už dviejų valandų ketu-
riosdešimts dviejų minutų ir penkiolikos sekundų. Buvo graži mėnesiena, ir avijatorius pradžioje lakiojo pagal pačią žemę, bet išaušus išsikėlė augstyn. Viskas ėjo švel-
niai. Susirinkusieji žmonės, pamatę, kad Sommer užlieka ore ilgiau už Wrightą, pakėlė didelį truksmą. Sommeriui tapo padaryta ovacija, kuomet jisai nusileido ant žemės.

Ant rytojaus tas pats Sommer, belakiodamas su sa-
vo mašina po orą, neaugstai nuo žemės, netikėtai sulaukė aeroplaną — ir mašina nupuolė ant žemės ir sutrupėjo į kasnelius, bet Sommer išliko gyvas ir sveikas.

Sommer yra Henry Farmano mokiniu ir atsižymi neapsakoma kantrybe. Pirko jisai savo biplaną liepos 4 d. ir lakiojo su juo kasdien ilgiau ir ilgiau, kol neperviršijo visus kitus avijatorius savo ištvarumu. Buvo jisai pirmiau biciklistu, paskui automobilistu. — dabar skrajoja po orą.

Voliva negali užsimokėti 10 tukst. dol.

Žinomo Dowie'o ipėdinis ir Zion City valdytojas, Wilbur Voliva, gali neužilgo patekti kalėjiman. Voliva buvo apskūstas prieš teisėją Robertą Wrightą už apšmeižimą advokato Mothersillerio. Teisėjas liepė Volivai užmokėti 10 tukst. dol. atlyginimo advokatui. Jei neužmokės — o, kaip sako, jisai tiek pinigų neturis — Zion City galva tu-
rės eiti kalėjiman.

Zion City yra miestelis netoli Chicagos, pastatytas Aleksandro Dowie'o, išteigėjo sekto, vadinamos save "Krikščioniškąja Katalikiškąja Apaštališkąja Bažnyčia". Dowie pasivadino pranašu Eliju III. ir mokėjo pritraukti prie savęs nemažą lengvatikių amerikiečių.

Joannitų atskala. Peterburge, mirus žinomam rusų šventikui Joanni Kronštatiečiui, ėmė gan smarkiai plėtotis. Joannitai skelbia, kad dabarties svietas visai pagedęs, dėlto ji reikią atnaujinti auklėjant nekaltus žmones. Tam tikslui joannitai įkurę nemažai savo prieglaudų vaikams, kuriose užlaikydavo juos kuoblogiausiai, idant, "varginant kūną, sielą padaryt skaistesnę". Kad per tokį varginimą daugybė vaikų ėmė sirgti visokiomis ligomis, valdžia atkreipė ant to atydą ir ėmė uždarinėti prieglaudas. Neseniai iš vienos tokios prieglaudos Peterburge atimta

120 vaikų nušalusių, išblyškusių, užkrėstų įvairiomis ligomis. Joannitai ženią vaikus 10—12 metų, tikėdamiesi greičiaus susilauksią užgimstančio antru atveju Messiaus; mat didesnieji, anuot jų, esą jau pagedę ir velno apsėsti. Žinoma prie tokios tvarkos ir dora tų atskalanų pamišėlių — nekokia buvo. Toksai dar tamsumas viešpatuja kai kur pačiame Peterburge.

Kolera. Peterb. susirgo 52, mirė 31, tebeserga 799.

Archang. sus. 13, mirė 7.

Kostrom. gub. susirgo keli.

Maskvoje susirgo 1.

Revelyje susirgo 1.

Peterburge atsiradusi kita baisi liga — Sibirijos maras (rusiškai Sibirskaja jazva). Jau du žmogų mirusių: moteriška ir 9 metų vaikiukas.

Muitų didina. Pinigyno ministerija žadanti pakelti muitų nuo ivezamųjų Rusijon arbatžolių. Arbatžolių pirkkliai prašą nedidinti muito. Arbatžolių pirkkliai nekaip tevyksta, o padidinus muitą nevienam busianti tikra prazūtis.

Antvyskupys Simonas atvažiavęs iš Rymo į Kliučkovius, Liublino gub., ir apsigyvenęs pas Klenievskius.

Atstovų kelionės. Rusų Dumos atstovai, kaip jau buvo minėta, žada valdiškai aplankyti prancuzus sausio 5—10 dienomis 1910 m. Dabar rupinamos, kad kartu su rusų atstovais aplankytų Paryžių ir anglų parlamento atstovai. Norima, kad tos tris valstybės kaip norint susitartų.

Nesurado budelio. Politikos prasikaltėli Kraski teismas pasmerkęs pakarti. Bet, nesuradus budeli, Kraski sušaudė.

Polovniova, kaltinamąjį Gereenšteino užmušime, suomių teismas nuteisė uždaryti 6 metams į pataisos namus, o 10 metų atėmė piliečių išsitikėjimą.

IŠ LIETUVOS.

Kaunas. Lietuvių Katalikių Moterų Draugijos visuotinas susirinkimas, atliktas šiuo 9 tiepos dieną, kaip ir paprastai, prasidėjo šv. mišiomis katedros bažnyčioje. Po mišių kun. Lumbis iš Kauno pasakė jausmingą pamokslą. Apie vienuoliką valandą prasidėjo miesto salėje (dumoje) posėdis, į kurį atvyko 50 su viršum moterų iš Kauno, Suvalkų ir Vilniaus gubernijų. Dalyvavo viena atvažiavusi iš Amerikos. Pirmininkavo p-ni Urbonienė, o jos padėjėja buvo kun. J. Staugaitis, jenerolas Paškevičė ir valdybos kanariai. Išklausęs pasveikinimo nuo visų beveik katalikiškųjų Lietuvos draugijų ir ištigų susirinkimas ėmė kalbėti apie savo reikalus. Iš pirmininkės apskaitos apie draugijos veikimą paaiškėjo, kad draugija turi arti 600 sąnarių ir 4 skyrius: Kaune, Vabalninke Kauno gub., taipogi Marijampolėje ir Vesalave Suvalkų gub. Svarbiausiu darbu kauniškio draugijos centro buvo įkurimas ir užlaikymas moterų ukės mokyklos, kuri, kaip parodė vedėjos p-lės Budrytės apskaita, turi dabar 13 mokinių (10 iš Kauno gub., o 3 iš Suvalkų), plėtojas pasekmingai ir užlaikoma beveik iš išteigtos pavyzdingos valgyklos ir mokinių inestų pinigų. Pelnas iš vakarų, ventū davė ir gi nemažą draugijai paspartį, bet visgi draugija prie metinio biudžeto (išlaidų) į 4000 rub., savo reikalus užbaigė pereinamais metais su deficitu (pritruko) į 300 rub. su viršum. Veikliausias Vabalninko skyrius, kaip pasirodė iš plataus ir turinio

go pranešime p-lės Janulionytės. Turi jisai 140 moterų, užsiima daugiausiai apšvietimu savo sąnarių paskaitomis ir pašnekėsiais susirinkimų laike, o su girtybe taip smarkiai kovoja, kad net vyrai nemažai yra iširupinę šiuo moterų veiklumu. Užmanyta taipogi esanti išteigti ukės mokyklą, panašią į Kauniškę.

Marijampolės skyrius prie 74 sąnarių yra padaręs nemažai susirinkimų, pritraukiančių nemažai miesteliečių ir kaimiečių, o gavėnios laike buvo surengęs visuomeniškas paskaitas. Vesalavos skyrius yra išteigęs pavyzdinę pieninę ir daržą, kuriame kauniškės mokinės lavina daržininkystėje. Draugija, abelnai sakant, auga ir stiprėja, nežinrint į kliutis, daromas iš pusės kitataučių ir laisvamanių. Vienos moteris nenorinčios į Lietuvių Katalikių draugiją rašyti, dėlto kad ji esanti lietuviška, kitos, kad ji—katalikiška. Tečiau po gan ilgų ir idomių kalbų ir ginčų nutarta nežinrint į kliutis varyti darbą toje pačioje pakraipoje ir toliau su dar didesniu uolumu. Draugijos veikimo praplatinimui sumanyta: įkurti moterų banką, kuriam ištatus pavesta pagaminti valdybai susitarus su taryba, — išleidinėti moterims laikraštį nors 8 sykius į metus ir surengti moterų darbų parodą, kuriam tikslui išrinktas komitetas iš p. Lebkauskienės, baronaitės Ropaitės, Vainyčienės, Bojarunienės, Banaitienės, Kemešy-

tės, Janulionytės ir kitų. Atleiskins nuo d-jos pirmininkystės p-nei Vaitkevičienėi, jos pareigas pildys padėjėja p-lė Stanelytė. Posėdžio laike atsižymėjo nemažai jaunų ir gabių kalbėtojų; kaip antai: Janulionytė, Kemešytė, Draugelytė, o p-ne Bajarunienė daug suteikė sumanigų ir naudingų patarimų. Dalyvavusieji gan skaitlingai susirinkime kunigai, k. a. prof. Dambrauskas, "Šaltinio" redaktorius Vailokaitis, Staugaitis, kun. Januševičius ir kiti, nemažai prisidėjo prie svarstytų klausimų ir užmanymų išaiškinimo. Susirinkimas darė įspūdį jaunoms, bet tarpios atžalos: daugiausiai jaunos merginos, kurių visa išvaizda aiškiai atrodo nesvietišką šviesos alkį ir troškimą darbuotis savo seserų ir motinos Bažnyčios bei Tėvynės labui. Kas be abejonės pavyks, jei tikt darbas bus sumanigai ir nuosekliai varomas. Banko gi steigime neprošali užlaikyti dar didį atsargumą, dėlto kad draugijai prieš atsakomybę prisiimti už svetimus, kruvinius skatikus.

Kas už vis daugiaus pagirtina mūsų moterų katalikių veikime—tai jų tikėjimiškų ir tautiškų nuomonų tvirtybė. Tiesa, kad mūsų moteris būtų sugebėjusios, kaip tos liaunos liandrelės, sviruoti į visas puses, besigerindamos visoms tautoms, tikyboms ir nuomenėms, be abejonės būtų seniai apšauktos kaip "nepaprastos veikėjos". Dabar gi joms už nuodėmę skaitoma, kad savo kalbos neatsižada, arba kad savo tikybės neniekina. Bet kogi vertos yra tos atskalunės, toje pačioje šalelėje užgdytos, mūsų griaudžiomis dainelėmis išliulinotos, ant mūsų sesučių rankelių išnešiotos, išpenėtos, o dabar savo protėvių kalbos sarmatijančiosios, bijančios krikščionių vardo, nors toji krikščionystė pirmoji atidarė moterims platų kelią prie liuosybės, ir lygybės. Lietuvės katalikės moteris—tai ne savymėilės vertelkos, bet viena iš tvirčiausiųjų mūsų tautos įiegių.

Kaunas. Mėnesinio laikraščio "Draugija" redakcija paskyrė 150 rublių tam, kas parašys dailia kalba apysaką iš Lietuvos ponijos bei bajorijos gyvenimo. Apysakoje turėtų būti nupiešti: 1) bajoras, skaitantis save lietuviu. 2) bajoras, lietuviystei prilankus. 3) bajoras, svyrnuojantis tarp lenkystės ir lietuviystės. 4) bajoras lenkintojas. Veikalo didumas — nemažiau 64 puslapių (korpusu) "Draugijos" didumo. Paskutinis laikas rankraščiui prisiūsti 31 d. gruodžio šių metų. Rankraštis, pripažintas tinkančiu, bus atspausintas "Draugijos" numeriuose be atskiroms primokėjimo. Už išleidimą apysakos atskiroje knygelėje redakcija tariasi su autorium.

Karmėlava (Kauno pav.). Procesija Kaunan, 29 birž. 5 valandoje ryto išklausė Mišių, Karmėlavos parapijonai pradėjo ruošti į kelionę Kaunan į šv. Petro atlaidus. Klebonas, atskaitęs palaiminimą, pasakė keliauninkams keltą žodžių apie tikslą procesijos, kaip ženkla, išreiškiančio katalikų vienybę, ir paragino prie krikščioniškos vienybės, kurios nesupranta vienybės ardytojai mūsų lenkai, nenorintys nei bažnyčios klausyti, nei leisti savo brolius lietuviams bažnyčioje lietuviškai Dievą garbinti. Pasibūgus klebono prakalbai, užgiedojo šventą giesmę, išėjome į kelionę. Pirmą buvo nešamas kryžius tarp dviejų žibintų ir baltų vėliavų, paskui žibanti metalinė vėliava, atlorėlai, papuošti žydinčiomis rožėmis, ant galo balta vėliava su kaspinais, nešama baltai apsitaitsinusių mergaičių.

Kunigas ir procesijos dalis ėjo dideliame vainike, nešamame vaikų 14 verstų kelio atlikome nejausdami nuovargio. Visur žmonių naujos kuopelės prisidėdavo prie procesijos. Nors pakelyje nėra sodžių, tikt vienasėdžiai, vienog ant šašiejus buvo istaisyti gražūs vartai su žolynais ir šventųjų paveikslais. Artį Žaliojo Kalno pakeliais slinko daugybė žmonių pasitiktų, kelias buvo papuoštas žolynais, prie kelio stovėjo staleliai su degančiomis žvakėmis, ant sienų divonai, o žmonių neapmatoma daugybė lydėjo žemyn nuo kalno į miestą. Tvarka buvo visur kuograziausia. Pralotas Pavilanis, sutikęs prie Katedros durų, su ašaromis pasveikino maldininkus, mačiau, jog nevienas iš mūsų išėjo apsiverkė. Per procesiją aplinkui katedrą ir musiškliai dalyvavo. Apturėję nuo vyskupo palaiminimą, po palaiminimą, taip pat lydimi ir išėjome namo. Ačiū viltai pat lydimi ir išėjome namo. Ačiū visiems, ypač mergaitėms, už pasidarbavimą prie vainikų pėnimo. Didžiausia padėka priguli Karmėlavos zakrastijonui už gražios tvarkos užlaikymą toje iškilmėje.

("Viė.")

RAZIMIERININKAI.

Liepos 8 d. didžiojoje seminarijos salėje buvo metinis visuotinasai šv. Kazimiero Draugijos doroms knygoms leisti susirinkimas. Susirinko 70 suviršum tikrųjų narių ir apie 30 svečių, dvasiškių ir svietiškių. Išklausė mišių parapijos bažnyčioje, kurios duris kaip ir seminarijos broma, buvo vainikais išpuoštos. Posėdį pradėjo 11 val. 15 m. ryto ir tęsė iki 7 val. vakaro, vos pusantros valandos pietums tesutrukę.

Kun. Dogeliui perskaičius visuotiniojo pereinčių metų susirinkimo protokolą, draugijos pirmininkas ir "Draugijos" laikraščio redaktorius kun. Al. Dambrauskas davė pilną apyskaitą draugijos veikimo per pereinčius metus — trečiuosius draugijos gyvavimo.

Šv. Kazimiero draugijos turėta iki liepos 1 d.: 1907 metais: tikrųjų narių 237, amžinųjų 134 ir metinių 5,039.

1908 m.: tik. 306, amž. 168, met. 6,495.

1909 m.: tikr. 348, amž. 278, met. 7,502.

Taip tatau, draugijos nuolat augama. Gerų knygų praplatinimas — vienas didžiausių "gerų darbų", kuriuos katalikų Bažnyčia džiaugiasi ir atlaidais apdovanojo. Bet i draugiją lietuviai, anot pirmininko, rėšosi ne dėl vienu atlaidu: juos paragina kunigai (ir gerai daro) ir susipratimas anga. Lietuviai sulig mokėjimo skaityti, yra vieni iš pirmųjų Rusijoje. Todėl ir skaitymų reikalavimas vis didinas. Šiais metais valdybos turėta 22 posėdžiai. Knygų draugijos šiais metais išspaudinta 21, neskaitant "Draugijos" 12 num. ir "Vienybės" 52 num.; iš viso 63,910 egzempliorių, kurių neišparduota 11,238 egz. Nuo pat pradžios draugija yra išspaudinusi 403,596 egz., kurių likę 115,091 egz.; skaitant su laikraščiais, išspaudinta apie 700,000 egz. Šiais metais skaičius visų spaudinių pasiekė visą 1,000,000. Typografiškoji vertė visų spaudinių esanti 91,557 r. 93 k. neišparduotųjų — gi vertė 27,008 r. 98 k. Pereitais metais išspaudinta už 23,604 rb. 29 k., likta už 6,951 rb. 93 kap.

Draugijos turto, kapitolu ir knygoms, 1907—8 m. turėta 31,444 rb. 70 kap., 1908—9 m. — 36,733 rb. 44 kap.

Laikraščiai davę nuostolių: "Draugija" 1,454 r. 21 k. (470 rb. mažiau, negu pirmais metais), "Vienybė" 1,897 rb. (113 rb. daugiau, negu pirmiau). Užtat iš knygų gauta pelno 4,137 r. 80 k. (1,494 rb. 90 k.). Taip kad iš knygų ir laikraščių vis šiemet gryno pelno gauta 881 rb. 89 kap. "Draugijos" ėmėjų keliais daugiau — 600 su keliolika. Spauzdinima 750 egz.

"Vienybės", sulig jos redaktoriaus kun. A. Alekno apyskaitos, skaitytojų šiemet esą tiek-pat — apie pusketvirtą tukstančio užsimokėjusių ir keletas šimtų atskirais numeriais imančių. Rygon imą skyrium No. apie 150 egz., Peterburge — 110 egz., Liepoje — 70, Vilniuje 25 egz., Rusijoje 125 ir t. t. Nuostolių padidėjimą dėl padidėjimo krasos išlaidų. Atskirų numerių pardavimas sumažėjęs, nes ėmėjai perėjo į prenumeratorius. Apskelbimai davę apie 600 rb.

Kitiems metams žadama išleisti šios svarbesnės knygos: "Apie šv. Povilą", originalinis veikalas prof. Skvirecko, "Apie šv. Liguorį", "Apie sodus" kun. Martišiaus. Kalendorių 1910 metams ne vieniems draugijos nariams, kaip pirma, ir k.

Šv. Kazimiero draugija gyvais pinigais turinti 26,948 rb. kap. Kita-ką knygomis ir inventoriu. Iš viso 36,733 rb. 44 kap. Apyvarta siekusi 145,079 rb. Į valdybą kitiems trejiems metams išrinkta: pirmininku kun. Al. Dambrauskas, nariais kun. prof. Skvireckas ir kun. Dogelis.

Nuspręsta kai-kam pakelti algos, išleisti taisyklišką maldaknygę ir humoristikos laikraštį. Šiam paskutiniam paskirta lig 300 rb. nuostoliams užmokėti, jei tokie būtų.

Daug kalbėta apie 500 metų sukaktuves (1914 metais) žemaičių vyskupijos. Tam tikslui ketinama sudaryti monografiją bažnyčių ir iliustruotų jų paveikslais.

Kalbėta ir apie steigimą parcelelijos banko.

Perskaityta pasveikimo telegramos Kauno darbininkų Juozapininkų ir "Šaltinio" bendrovės.

Susirinkimas buvo idomus, daug svarstyta; daug padaryta, dar daugiau ketinama padaryti. Sv. Kazimiero draugija bus tad stipriausia iš visų draugijų. Apie burininkai No. 14 ir 15, "Blaivininkai" No. 25). Apie "Saulininkus" pranešime vėliau, kai įvyks jų visuotinis susirinkimas.

("Viltis".)

Kaunas. Liepos 9 (22) d. L. Kat. Moterų draugija po visuotiniam savo susirinkimui suruošė koncertą. Dainavo p. Babravičius, lietuvius ir lietuviškai Balsas da ne visai išlavintas (vienus metus tebuvo konservatorijoje), bet gražus, švelnus ir tiesiog patraukias. Žodžius taria aiškiai; kiekvienas jo judėjimas yra liuosas ir simpatiškas. Manau, jog kiekvieno lietuvių dūšioje jo dainavimas paliko šiltą, saldų atsiminimą.

Dainavimas p. M., nors artistiškas, bet tik tuomet, kai jį nežūri. Kraipymasis buvo negražus, užmušęs visą efektą nors ir jautriausių dainos motyvų. Dainavo jis gudiškai, — žodžių negalima buvo suprasti.

P. Zavadzkis pasmulkavo dailiai, ypatingai kame visa melodija raitėsi tik ant vieno solo.

P. Jodko ant citros, oi, kaip gi švelniai, jausmingai pa-

skambino — rodos, beklausytumei užsimatęs, užsidumojęs...

Eidamas iš koncerto, kiek tiek pykau ant koncerto įrengėjų. Kam per lietuvių vakarą gudiškai dainuota? Dėlko programa ne pilnai išpildyta? Kur gi dingo choras? Daugiau iš moterų tikėjau: sveikesnių pažiūrų koncertą.

Svečias. ("V.")

Viešėjo. Vilniuje, L. Mokslo D—ijos suvažiavimui atvykęs, žinomas Olandų mokslo vyras ir lietuvių draugas, p. Van der Meylen, autorius mokslinio veikalo apie lietuvių dainas.

("V.")

Tikrai idomią bylą nagrinėjo Vilniaus teismo rūmai. Kaltinami buvo buvusis Vilniaus apsaugos skyriaus agentas Gildebrandas ir jo giminaitis Zak'as, kad juodu dirbusių ir laikusių bombas, ir Kauno anstolio padėjėjas, buvusis Vilniuje prie apsaugos skyriaus apygardos priežiūrėtojas Kryžanauskis, kad raginęs bombas dirbti.

Bylos dalykai buvę tokie. 1908 metų rugpjūčio mėnesio pabaigoje Kauno gub. žandarų valdybos aficeris, Rekas, slaptai sužinojo, kad Kaune, Gildebrando namuose yra taisoma bomba, kurią žadama padėti kokiū-ten darbininkų namuose, kad paskiau padarius krata ir tuos darbininkus suėmus. Rugpjūčio 1 dieną Rekas sužinojo, kad bomba jau padirbti. Rugpjūčio 2 d. naktį Rekas su miestasargiais ir žandais iškratė Gildebrando namus ir rado iš Gildebrando kambario iešvamame rudyje bombą, už akmenų kruvos užmestą. Bomba buvusi nesmarki.

Gildebrandas prisipažino kaltas, bet paaiškino, kaip buvę. Jis, Gildebrandas, lig balandžio mėnesio 1908 m. tarnavęs Vilniuje prie apsaugos skyriaus ir pažinęs Kryžanauskį. Persikėlęs Kauną, jis jau radęs ten Kryžanauskį ir pastojęs prie jo tarnauti už agentą. Vieną kartą Kryžanauskis pasivadinęs Gildebrandą ir pasakęs jam, kad kažin-kas užmušęs žandarų unteriaficerį. Užmušėją reikia suimti. Itarimas esąs darbininkas Jonas Robašauskis, bet nesą jokių prirodymų; taigi tuos prirodymus reikia patiemti pramanyti; reikia surasti tokį žmogų, kuris padirbtų bombą ir padėtų Robašauskio namuose; paskiau jie padarysį pas Robašauskį krata, atrasią bombą ir tuokart be jokių kliūčių, suimsią jį. Kryžanauskis už gerą išakymų išpildymą prizaadėjęs Gildebrandui 200 rub. Tuo tarpu prie Gildebrando atvažiavęs jo pačios brolis Zak'as. Zakas, kaip jis pats prisipažino, apsiėmęs padirbti bombą už 50 rub. Jis nuvažiavęs Vilniun, nusipirkęs reikalingų daiktų ir padirbęs bombą. Padirbas bombą. Gildebrandas pranešęs Kryžanauskiui ir antrą dieną gavęs iš jo rašinę su Jono Robašauskio pavarde; jam liepta buvę surasti Robaš. ir ten padėti bombą. Bet tuo tarpu įvykusi krata.

Liudytojas Dambrauskis, taip-pat policijos agentas, papasakojo, kad jis susipažinęs su Gildebrandu ir kartą užėjęs pas jį. Gildebrandas jam pasisakęs, kad kokiam ten kepežiui užsakes padirbti tris bombas ir prašęs jo, Dambrauski, nunešti tas bombas ir padėti by pas kokius darbininkus; paskiau jie pranešią policmeisteriui ir gausią dovanas. Dambrauskas nudavęs, kad sutinkąs, bet tuojuo apie tai pranešęs Rek'ui.

Kryžanauskis neprisipažinęs kaltas; jis aiškines, kad 1908 metais jam buvę paliepta saugoti ir tyrinėti Robašauskį, itariamą dideliuose prasikaltimuose. Per dieną prieš atrandant bombą, Gildebrandas buvęs atėjęs prie jo. Kryžanauskis liepęs Gildebrandus sekti Robašauskį; tuo tikslu liepęs sneiti su Robašauskiu ir, susipažinus, paduoti jam nuo kokio norint pramanyto draugo raštelį su prašymu slapta pasimatyti, o pačiam liepęs saugoti, kur Robašauskis eis. Kad Gildebrandas neužmirštų, kam raštelį adresuoti, užrašęs ant popiergalio "Jonui Robašauskiui" ir tą popiergalį su Robašauskio pavarde įdavęs Gildebrandui.

Teismo prokuroras reikalavęs visus tris priderančiai nubausti.

Teismo rumai, bylą gerai apsvartę, Gildebrandą nu teisė 3 metams į arestantų skyrių, atėmus iš jo ypatingąsias teises, Zaką gi 1 metams ir 6 mėnesiams į kalėjimą. Kryžanauskį, nesant tikrų ir aiškių jo kaltės prirodymų, teismas išteisinęs.

(V.)

Staciatikių sinodas leides sušaukti antrą kartą staciatikių brolijų suvažiavimą Vilniuje kovai su kataliky-

ste. Pirmininku paskirtas esąs Vilnaus staciatikių antvyskupys Nikandras.

Kur dingsta lietuviai gydytojai? Lietuvoje gydytojui — dangiausia svetimataučiai. Gydytojų mokslus kasmet baigia maždaug nuo 7 lig 10 lietuvių, bet dauguma jų apsigyvena Rusijoje, Sibirijoje, Kaukaze. I Lietuvą mažai kas tevažinoja, nors laikraščiai ir skelbia, kad tai šen ten reikia gydytojo, duodama tiek ir tiek algos, esanti gera praktika. Skaitydami laikraščius randame dar vieną lietuvi gydytoją (Vaičiūšką) net prie Liachovo persū kariuomenėje, gynusiojo prispaudėjo šacho valdžią.

Yra, tasgatis, lietuvių-gydytojų, bet jiems gardesnė Persijos šacho duona, o ne Lietuvos.

Jau ir Lietuvoje atsirado kolera. Šiaulių apskrityje susigies vienas o Radviliškyje miręs kolera geležinkelio konduktorius. Reikėtų būti atsargiems. Baisi viešnia. Laikraščiuose buvo daug kartų rašyta, kaip pasisaugoti nuo koleros, kas daryti iki gydytojui atvažiuojant. Yra atspaudintos tam tikros knygelės. Reikėtų pasirūpinti perskaityti.

VISUOTINAS LIETUVIŲ MOKSLO DRAUGIJOS SUSIRINKIMAS.

Jau treči metai iš eilės padaryta visuotinas Lietuvių Mokslo Draugijos susirinkimas. Mes mokslo žvilgsniu dar negalime prilygti kitiems, bet išlengvėlio vis dėlto einame pirmyn. Treči metai susirinkimas atvyksta žmonių, trokštančių pasidalyti su tautiečiais savo tyrinėjimų vaisiais, ir tokių žmonių vis eina daugyn. Taigi be reikalo tai vienas tai kitas veikėjas karčiai skundžiasi, kad L. M. D—ija nieko neveikianti, to ir to nepadaranti. Ar ne per daug iš jos reikalaujama? Geriau žvilgtelėkime į tai, ką ji yra jau padariusi, sulyginkime pirmuosius du mūsų Mokslo Draugijos susirinkimus ir išvysime, jogei ji eina stipryn, o ne atbulai.

Kaip pirmuoju du, taip ir šis trečiasis visuotinas Liet. M. Draugijos susirinkimas buvo Vilniuje, pasinaudodamas šiuo žygiu lietuvių "Rutos" klubo būstu. Susirinkimas atvyko pirmą dieną, liepos 10 d., 35 nariai, ant rytojaus atvažiavo dar 4. Iš viso žmonių su svečiais susirinkime buvo apie šimtą. Posėdis prasidėjo pusiau šeštos po pietų. Draugijos pirmasėdis, d-ras Basanavičius, pasveikines susirinkimą, visų-pirma, trumpai pranešė Draugijos darbų 1908—1909 mokslo metais apyskaitą. Atidarius posėdį, susirinkimas užsiėmė Draugijos reikalų svarstymu ta eile, kaip buvo Komiteto pranešta "Vilties" 65-ame numeryje. Pirmą dieną praversta Draugijos tvarkymo dalykus besiaiškinant: apyskaita, revizija, naujųjų narių korespondentų ir narių bendradarbių priėmimas, Mokslo D—ijos naujo komiteto rinkimas, vietos kitam Mokslo D—ijos visuotinam susirinkimui paskyrimas, nauji samanymai ir taip toliau.

Draugijos komitetan išrinkti šie žmonės: d-ras J. Ba-

sanavičius, A. Smetona, kun. J. Tumas, d-ras A. Vileišis, d-ras A. Paškevičius, d-ras J. Šlapelis, d-ras J. Bagdanas, d-ras A. Domaševičius, adv. J. Vileišis, taigi vėl tie patys, kurie buvo komitete ir pereinamais metais, išskyrus d-rą Paškevičių, kurs istojo vieton d-ro Matulaičio, nebenorėjusio šiemetai būti renkamu.

Redakcijos komisijon "Lietuvių Tautai" redaguoti išrinkta: Biržiška, Šlapelis ir Smetona, ir kandidatais ton komisijon: kun. Tumas ir adv. Janulaitis.

Revizijos komisijon Draugijos kasai peržiūrėti buvo išrinkti: Voldemaras, d-ras Staugaitis ir d-ras Ralys. Jie ant rytojaus pranešė susirinkimui visa radę prideramą tvarką.

Į Draugijos narius korespondentus išrinkta Jonas Jablonskis, jos nariu bendradarbiu — Didžiulienė ir Jacevičius.

Priejus prie klausimo, kame kitais (1909—1910) metais šaukti visuotinas susirinkimas: Vilniuje ar Kaune, susirinkusiųjų nuomonės pasidalijo į dvi dali. Vieni norėjo palikti Vilnių, kadangi čia esanti nuolatai gyvenamoji Draugijos vieta ir kadangi daugumai komiteto narių sunku būtų Kauną vykti. Be to kai kurie nariai manė busianti nemaža kliūtis, darant susirinkimą ne Vilniuje, padaryti revizija Draugijos turtui (knygynui ir muzėjui). Kiti, kurie stėjo už Kauną, rodė į tą naudą Draugijai, kurią ji turėtų čia paskyrusi visuotiną susirinkimą: susirinkimas galėtų atvykti daugiau narių ir svečių iš Kauno ir Suvalkų gubernijos ir tokiu būdu užsinteresuoti Draugijos reikalais. Tačiau daugumas narių nusprendė Vilniuje daryti kitais metais visuotiną Draugijos susirinkimą, pri-

mindami, jogei gali netikėtos kliūtis ir kiti keblumai iš pusės vietinės vyresnybės pasipainioti ir visa sutrukdyti.

Iš naujų Draugijos sumanymų pažymėtina dainų rinkimo komisija, kurios tikslas rinkti, užrašinėti lietuvių melodijas (gaidas) ir žodžius. Išrinkti: profesorius E. Volteris, kun. Gustaitis, kun. Narjuskas, ir kompozitoriai J. Taliat-Kelpša ir J. Naujelis. Jiems pavesta kviešties pagalbą visus lietuvių dainų mėgėjus ir žinovus.

Be to ypač sumanyta rupintis vadinamuoju lietuvių folkloru, tariant lietuvių pasakojimų, pasakų, papročių, burtų ir visokių senovės padavimų rinkimu. Toms senovės liekanoms rinkti nutarta sudaryti tam tikra programa. Tai apsiėmė padaryti: d-ras Grinius, kun. Tamas, adv. Janulaitis ir d-ras Basanavičius.

Susirinkimas išreiškė norą, kad Draugija plačiau imtų darbuotis. Tuo tikslu buvo nutarta, kad Draugijos komitetas pasirūpintų įsteigti, kaip tat pataria Draugijos istatai, filijas arba skyrius Kaune, Marijampolėje, Sianliuose, Panevėžyje ir kitur, kur tik bus galima.

Ant rytojaus (liepos 11 d.) gauta iš Semipalatinsko iš Jono ir Martyno Yčū pasveikinimo telegramą ir iš Paryžiaus iš Gabrio žinia, jogei ten knygyne jam pavyko rasti ligšiol dar nežinomi Juozapo Nezabitovskio lietuviški raštai.

Prasidėjo referatai. Buvo perskaityta atsiųsti raštai: J. Yčū "Kaip lietuvis Maskvą nuo totorių gynė (1382 m.)" ir d-ro Bukanto "Iš Ežerėnų apylinkės lietuvių antropologijos".

Paskui A. Janulaitis skaitė: "Iš Simano Daukanto gyvenimo ir darbų (Laiškai į T. Norbutą)". Referentas davė susirinkimui gana idomių žinių iš mažai težinomų šaltinių. Simano Daukanto gyvenimas ir budas buvo daug aiškiau apšviestas, negu ligšiol.

A. Voldemaras kalbėjo apie "Žemaičių vyskupą Merkeli Giedraitį ir jo laikus". Jis pasirūpino duoti naują žvilgsnį į lietuvių tautos istoriją, stengdamas parodyti, jogei lietuviai, priėmę iš lenkų krikštą, nuolat juto iš jų pusės pavojų ir kiek galėdami gynėsi nuo jų įtakos. Pakeičiui Voldemaras palietė reformacijos klausimą. Anot jo, reformacija lietuvių susipratimui ne ką tepadėjusi; priešingai, ar tik nepakenkusi, sukėlus religijos ginčus ir išskirsčius lietuvius į kelias dešimtis partijų. Reformacijai tautybė nerūpėjusi; bent niekur to nematyti esą iš reformacijos vadovų raštų. Kas kita vyskupas Merkeli Giedraitis. Jo ranka vedusi Mikolajų Daukšą, jam sakant, pritariant ir drąsinant Daukšą rašė "Postillą" ir patrijotišką jos prakalbą. Merkeli Giedraičio gadynė — tai lietuvių suvargusios dvasios pastanga atgyti.

Kun. Žiogas skaitė apie "Senobines lietuvių taurės ir kaušus".

Profesorius Volteris kalbėjo: a) kaip svarbu rinkti visokios legendos, pasakos ir kiti vadinamojo folkloro dalykai, b) kaip reikia naudotis fonografu melodijas (gaidas) ir dainas užrašinėjant. Tuo pačiu žygiu prof. Volteris parodė susirinkimui fonografu užrašytas melodijas ir dainas.

Susirinkimo posėdis pasibaigė 11 liepos d. pusiaa aštuntos val. vakarą. Po posėdžio Draugijos nariai ir svečiai: ėjo knygyno ir ten sudėtų senovės daiktų apžiūrėti.

Kas yra lyginęs visus tris Liet. M. Draugijos susirinkimus, tas be abejo bus pastebėjęs, jogei Draugijos darbinis pajėgoms eina kas metai stipryn, jogei referentai kas kartas rimčiau ruošiasi savo darbais visuotinam susirinkimui. Tik daugiau tokių referentų!

VIENUOLIKTOJE NEDĖLIA PO SEKMYNIŲ.

LEKCIJA. I. Cor. XX XV, 1—10. Broliai: Duodu pažinti jums evangeliją, kurią jums skelbiau, kurią jūs teip pat priimate ir kurioje stovite: per kurią teip-pat išganytą gaunate, jei atsimenate, kokiū būdu jums skelbiau, negut itikejote dovanai. Nes pirmučiausiai padaviau jums, ką ir gavau: jog Kristus numire už mus pagal raštą; ir jog buvo palaidotas, jog ir prisikele iš numirusių trečią dieną, pagal raštą; ir jog Cephas regejo jį, o paskui vienuolika; paskui mate jį daugiau, kaip penki šimtai brolių krovoje, iš kurių daugelis pasilieka ligišiolei, o kai kurie yra užmigę; o paskui mate jį Jokubas, paskui visi apaštalai; o pabaigoje regejau jį ir aš, ne-kaipo pamestas vaisius. Nes aš esu mažiausias apaštalu, kursai neesu vertas vadintis apaštalu, nes persekiojau Dievo bažnyčią. O iš Dievo malones esu tuo, kuo esu, o Jo malone manyje nebuvo tuščia.

EVANGELIJA. Mork., VII. 31—37. — Anuo metu išėjęs Jėzus iš Tyro ribų atejo per Sidoną pas Galilejos jūrą per vidurį Dekapolio ribų. Ir atveda pas Jį kurčią ir nebylį ir praše Jo, kad uždetų ant jo ranką. O nusivedęs jį į šalį nuo minios, ėdėjo savo pirštus į jo ausis, o nuspiovęs palytejo jo liežuvį. O pažvelgęs į dangų, atsidusejo ir tare jam: Epheta, kas yra, atsidaryk. Ir tuojau atsivere jo ausys ir atsirišo jo liežuvio ryšelis, ir kalbejo gerai. Ir paliepe jiems, kad niekam nesakytų. Bet juo labiau juos draude, juo labiau pasakojo. Ir tuo labiau stebėjos, tardami: Viską gerai padare; jog ir kurčiai girdi ir nebyliai kalba.

JUOKAI.

Jautraširdis ties dešrų krautuve. Dar vakar šitos žarnos buvo meitelyje, o šiandien jau meitelis žarnose.

Mokytojas į mokinį: Jonuk ko visupirmiausia reikia, kad į dangų pakliuvus?

Mokinys: Visupirmiausia, pons mokytojai, reikia numirti.

Tautiet! Jei reikia Tau statyti, nauji namai, artaisyti seni, tai žinok kad tatai atliks kuogeriausiai kontrakteris MIKAS SLAPIKEVIČIUS, NEW PHILADELPHIA, PA. SILVER CREEK, P. O. BOX 161.

DRAUGAS

KATALIKISKAS LAIKRAŠTIS

PASVĖSTAS AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ

REIKALAMS

Eina kas savaitė iš Wilkes-Barre, Pa.

Kaina: metams \$2.00, pusmečiui \$1.00, trims mėnesiams 50 centų. Europoje ir kitur \$3.00

Adresas:

"D R A U G A S",
314 E. Market St., Wilkes-Barre, Pa.

Iki kol pinigų, rankraščių ir korespondencijas reikia siųsti pas:

Rev. V. Vizgirda,
190 S. Meade St., Wilkes-Barre, Pa.

"D R A U G A S"
(THE FRIEND)

WEEKLY, published at 314 E. Market St., Wilkes-Barre, Pa.

Subscription: \$2.00 a year, \$1.00 six months, 50 cents three months.

Rates of Advertising on Application.

REDAKCIJOS PASTABOS.

AR "PAMOKINIMAS" AR "ŽINIOS"?

Laikraščiu yra visokių. Vieni tarnauja ypatingiems siekiams: kokiai norint politiskai partijai, atskirai organizacijai, profesijai (gydytojai, architektoriai, advokatai, vargoninkai, inžinieriai ir tt. ir tt. turi savus organus) etc. — kiti užsiima visų žmonių reikalais. Šie pastarieji — ar bus jie skiriami apšviestiesiems žmonėms ar tamsesniems sluoksniams — dalijasi į dvi rūši: vieni paduoda vien žinias (tokiais yra dienraščiai), kiti stengiasi pamokinti arba prasmaginti, prajuokinti skaitytojus (tokiais daugiausiai yra savaitraščiai ir mėnesiniai laidiniai).

Štai tarp "žinios" ir "pamokinimo" yra didelis atskyris. Pirm visko, žinia gali būti neteisinga arba teip sukraipyta, kad virsta "liežuviu". Vienas ir tas pats atsitikimas bus visados aprašytas savotiškai įvairinose laikraščiuose — žiūrint į tai, kokios pakraipos yra laikraštis. Pav., musiškės prakalbos esti vienaip aprašytos socialistų organe, kitaip laisvamanių laikraštyje, dar kitaip kitokios pakraipos spaudinyje. Yra tai "žinia", bet užtempa ant savotiško korpaliaus.

Antra, žinios padavimas nėra dar priežasties išaiškinimas — vadinasi, pasakai, kad toks ir toks daiktas atsitiko, bet nepasakai, dėlko teip pasidarė. O žinoti tą "dėlko" dažnai yra labai svarbu. Pav. skaitome, kad tokioje ir tokioje parapijoje kilo riaušės, bet jei nėra pasakyta, už ką, pradedame visai spėti ir spręsti, nes — žinia nepilna. Toks didelis nuomonių įvairinavimas, toks skirtinumas tarp sprendimų apie vieną ir tą patį daiktą yra pa-

sekmė padavinėjimo žinių be to svarbaus paaiškinimo "dėlko"...

Trečia, ne visi žmonės reikalauja vienokių žinių. Prastam žmogui maloniausia išgirsti "liežuvius" apie kaimynus arba apie augščiau už jį stovinčius asmenis. Toji žmogaus silpnybė labai bukliai yra išnaudojama "geltonojoje" laikraštijoje. Amerikoje daugelis laikraščių gyvena tik tai skandalais ir liežuviu. Žmonės jiesko sensacijos — ir randa ją pigioje laikraštijoje. Ne vienam lietuvių laikraščiui sekasi dėlto, kad jame pilna apie kunigus, tarpusavinius barnius ir kitokius daiktus, kuriais žmonės daugiausiai rupinasi. Apie ką žmonės daugiausiai šneka? — Pati pabėgo, kunigas pasibarė bažnyčioje, Griego smuklėje susimusė, Petrą suėmė ir pasodino kalėjimui, Zigmą nušovė Raulą, Rainys apgavo Rugį, traukinys išsoko iš bėgių ir tt. ir tt. Štai šitokiomis žiniomis, daug padailintomis — jei kas netingi — galima pripildyti visą laikraštį ir — kas žingeidingiausia! — retas tokį laikraštį mėgs, bet visi jį sakitys...

Bet kas nori paduoti teisingą žinią, kas geidžia ištirti priežastį, tas turi pašvęsti tardymams daugiau laiko. Dienraščiams rupi naujienos; jie skubina, skelbia vis naujas ir naujas žinias, nepaisydami nei truputėlio apie tai, ar jos teisingos, ir netyrinėdami priežasčių. Senos naujienos jiems ne galvoje.

Ne teip yra su savaitraščiu ir mėnesiniu laikraščiu. Naujausiu, kasdieniniu žinių jėsai negali padavinėti. Jis yra verčiamas pasitenkinti senomis žiniomis, — da-gi turi jas sutrumpinti, suspausti kruvon, išmesti iš jų sensaciją — žodžiu, padaryti jas — kalbant "žmonių" šneka — ne-interesingomis. Todėl savaitraščiai ir kitokie perijodiški laikraščiai nemėgsta dėti ant savo skilčių bėgamų žinių, palieka tatau dienraščiams. Jie talpina pasakas, eiles ir ilgėnius straipsnius; pripildo savo skiltis tokiais daiktais, iš kurių skaitytojas gali apsišviesti, pasimokinti, pasidžiaugti, pasismaginti.

Mūsų padėjimas šitame atžvilgyje yra kitoniškas. Amerikoje neturime savojo dienraščio — todėl savaitraštis čia esti verčiamas atlikinėti ir dienraščio priedermes, t. y. esti verčiamas padavinėti teip-pat bėgamas žinias. Kadan-gi tečiau paskučiausių žinių negali paduoti, todėl tie, ką skaito dienraščius kitose kalbose, paėmė į rankas lietuvių laikraštį, žinių visai neskaito (jos jam jau žinomos); jie jiesko jame ko kito: pamokinimo, išreiškimo nuomenės apie interesuojantį lietuvių dalyką, korespondencijų iš kitų miestų ir į tai panašių daiktų. Lietuviškas laikraštis, kuriame tokių daiktų mažai, yra laikomas "tuščiu", neinteresuojančiu.

Rašome apie šitą dalyką dėlto, kad redakcijos noru pačioje pradžioje buvo padaryti "Draugą" tokiu laikraščiu, kuriame lietuvių katalikai rastų ne tiek žinias, kiek pamokinimą, pastiprinimą katalikiškos dvasios, apšvietimą bendruose reikaluose... Bet — kiek gavome patirti — toksai laikraščio vedimas daugelini skaitytojų ir "Draugą" platintojų nepatinka: per mažai žinių esant! Todėl, pradedant nuo šio numerio, užleisime daugiau vietos bėgamos žinioms, — bet ar jos visos bus visiems naujos ir interesingos?...

ATSITIKIMAI KATALONIJOJE.

THE INDEPENDENT lygina neseniai atsitikusias skerdynes Barcelonoje prie riaušių Nau-Yorke 1863 m. Įsisiubavusi minia Nau-Yorke anuomet gaudžiusi negrus taip nuožmiai, kaip šiomis dienomis katalonai gaudę kunigus ir vienuoles. Negrų našlaičių prieglaudos namai Nau-Yorke anuomet buvo apipilęti ir sudeginti, tarp visutino minios džiaugsmo, kaip ir katalikų prieglaudos namai Barcelonoje. Abiejuose miestuose moters ir vaikai prisidėjo prie kankinimo suimtųjų. Biaurūs, nuožmūs, nepadorūs daiktai buvo daromi su aukomis, gyvomis ir numirusiomis, o tukstančiai žiūrėjosi į tatau, juokėsi ir plojo rankomis. Į keturias dienas, kurias Nau-Yorkas buvo minios rankose, daugiau, kaip tukstantis žmonių tapo užmušta, o pusantro milijono dolerių pridaryta nuoskaudos įvairios rūšies nuosavybei... Panašios scenos verčia pripažinti, kad yra biaureshnės nedorybės, kaip karė. Patriotizmas visados yra pakilus jausmas, kad ir turėtų savo šaltinį neteisingoje karėje, bet riaušės, nors būtų ir išteisinamos, visados pažemina žmones. Daugiau amunicijos suvartojo ispanai Barcelonoje, nekaip Melilloje. Komunistai atnešė daugiau pragaišties Prancijai, kaip vokiečiai. Antrasai Paryžiaus apgūlimas buvo nuožmesnis už pirmąjį...

Teip rašo THE INDEPENDENT. Mēs galime čia pridurti prof. Ross'o žodžius, jog sujudusi minia yra visados prielaringa, lengvatikė, beprotinga ir nemorališka. Geretis tokiomis šlykščiomis riaušėmis, kaip Paryžiaus komuna arba Barcelonos skerdynės, vistiek, ką geretis lynčiais Amerikoje — vistiek, ką parodyti, jog žvėriškumas, kraujageringumo gisėlė nėra dar užgesusi civilizacijoje žmonėse...

Prie progos nebus pro šalį paaiškinti, jog, norint Katalonijos sumišimuose dalyvavo revoliucionistai, socialistai ir anarchistai, tačiau riaušių priežastys yra gilesnės. Katalonai neprisipažįsta esą ispanais. Jie turi savąją istoriją, savąją kalbą, savąjį pobūdį. Yra jie maišyta tauta iš iberų, romiečių, graikų, gotų, frankų. Tikrai 1162 m. Katalonija tapo prijungta prie Aragonijos, o vėliau, susiliejus Kastilijai su Aragonija, tapo dabartinės Ispanijos provincija — ir tai turtingiausia, nes pramoningiausia. Ispanijos karaliai ją spausdavo ir išnaudodavo. Pirmutinis maištas buvo pakeltas prieš Pilypą IV. 1640 m. Pilypas V. atėmė nuo Katalonijos "fueros" arba konstitucijoniškas teises 1713 m.

Tautiškasis atbudimas prasidėjo pas katalonus devynioliktoje šimtmečioje, ypač nuo 1859 m., kuomet tapo atgaivintos tautiškos šventės, vadinamos "gėlių pramogomis." Tautiškasis judėjimas apsirėškė primučiausiai augštesniose luomuose ir pamaži apėmė visą tautą. Katalonija reikalauja sugrąžinimo savo senų teisių, reikalauja tiesiog autonomijos. Yra tai turtingiausia Ispanijos šalis ir, nuosekliai, kiekvienoje karėje, kurią pradeda Ispanija, turi nukentėti skaudžiausiai. Dabar lengva suprasti, dėlko, kilus kare Morokoje, Katalonijoje apsirėškė riaušės — da-gi tokios kruvinos, tokios biaurios...

Reikia dar pridurti, kad Katalonija tai trikampis Ispanijos šiaurinaryčiuose ties Pirinėjų kalnais ir Viduržemių jūros. Gyventojų turi netoli dviejų milijonų. Vyriau-

sias miestas Barcelona su netoli šešiais šimtais tukstančių gyventojų.

EMIGRACIJOS PRIEŽASTYS.

(Tęsimas).

Žmonės, didelėmis miniomis, apleidžia vieną vietą ir persikrausto į kitą dėl kokios norint svarbios priežasties. Juk kiekvienas prisiriša prie vietos, kur jis augo ir gyveno. Net toki tyrai kaip Sahara ir Arabija tur savo gyventojus, kurie teip myli savo didelius smiltynus ir mažas oazas, kad velija savo gyvastį padėti negu jų atsižadėti. Senovėje, paprastai, žmonės pasitraukdavo iš vienos vietos į kitą, kada senoje vietoje tiek jau priaugo žmonių, kad buvo per ankšta. Arba, jeigu visa plati apilinkė buvo jau žmonių apgyventa, o vienur ir kitur priviso vėl daugybė gyventojų, tada viena minia pirmyn stemėsi, arba visa kariauna vyrų su savo pačiomis ir vaikais, su ginklu rankoje darė sau kelią, naujų sodybų bejieskant. Teip, mūsų proseniai, didelėmis šeimynomis apleidę pirmąją savo tėvynę Aziją, apgyveno Europą. Kartais, stipresnėji tauta vergė silpnesnę ir toji emigracijoje razdavo išsigelbėjimą, kaip senovėje Žydai iš Aigipto išvesti.

Mūsų laikuose, nors žmonės nekeliauja teip didelėmis miniomis kaip pirmiau, bet priežastys, kurios priverčia pavienius arba didelį asmenų skaitlių apleisti savo kraštą, o apsigyventi kitur, pasiliko kone tos pačios. Sunkūs laikai, javai nedera, pinigų nėra, skolų daug, uždarbis mažas, žmonės ir keliauja ten, kur greičiau gal pinigą uždirbti ir lengviau pragyventi. Priešinga valdžia spaudžia, persekioja, atima liuosybę ir žmogus buva priversta iškelti ten, kur liuosybė gal pasigėrėti.

Bet, sunkus ekonomiškąs padėjimas tėvynėje ir valdžios persekiojimui, tai da nėra užtenkančios emigracijai priežastys. Juk yra sviete žmonių, kurie ir vargingiau gyvena už mūsų brolius Lietuvoje ir labiau valdžios yra išnaudojami, o betgi skursta, vergauja ir savo vietų neapleidžia. Taigi, reik, kad prie paminėtų jau priežasčių prisidėtų da viena: didesnis apšvietimas. Kada žmogus nežino, kad jis galėtų lengviau gyventi ir ką geresnio turėti, tai jis apie tai nei nesirupina. Bet, kada jam išpasakoja kaip kitur yra, arba pats dasižino apie tai iš laikraščių ir laišku, apsvairstęs ir palyginęs savo skurdą su geroje svetur, gauna norą pataisyti savo būvį. Teip, iš vienos pusės sunkūs laikai ir persekiojimai valdžios Lietuvoje, o iš kitos — žinios apie gerus laikus ir didelius uždarbius Amerikoje, buvo paprastos priežastys keliavimo į užjūrį. Žinias apie gyvenimą Amerikoje, mūsų žmonės ima ne tiek iš laikraščių, kiek iš laišku, kuriuos gauna iš Amerikos nuo savo giminių ar pažįstamų, teipgi nuo tų, kurie grįžta iš Amerikos ir nuo agentų. Kad teip yra, mēs iš to matome, jog žmonės neveizint į laikraščių persergėjimus apie bedarbę ir sunkius, kartais, Amerikoje laikus, visgi nesiliauja keliavę.

Apie trisdešimt metų atgal, kaip iš Europos apskritai, teip iš Lietuvos ypatingai, nedidelė da emigracijos srovė plaukė į Ameriką. Keliavo energiškausi. Toliau ir sunki kelionė, vargingas, pradžioje, tarp svetimų gyvenimas, baidė silpnesnius. Bet kada pirmieji išeiviai pranešė

apie gerus uždarbius ir parsiantę pinigų, be pinigų jau buvo kitiems, pramintu taku, keliauti pas pažįstamus. Dabar, kaip statistika parodo, pusė tų, kurie į Ameriką atkeliauja, turį šįkart atsistatę iš Amerikos nuo giminių ar pažįstamų, o penkta dalis perka sau tikičius už pinigus gautus iš Amerikos. Teip, kad ant šimto keliaujančių dabar į Ameriką, tik trisdešimts keliauja, teip sakant, savo lėšomis, septynesdešimtis-gi partraukia į Ameriką giminių ar pažįstami.

T. b.

MARIJAVITAI AMERIKOJE.

Ateina žinia iš Worcesterio, kad i ten rengiasi atvažiuoti marijavitų kunigas Grinkevičius. Tokiu būdu pra-

sidės tarp lietuvių naujo tikėjimo platinimas. Reikia žinoti, jog Rusijos valdžia pripažino valdiškai marijavitus nesekta, bet visai nauja, atskira nuo visų kitų tikėjimų religija. Taigi marijavitai nėra krikščionimis; jie yra išpažintojais atskiro ne tik nuo katalikybės, bet ir nuo krikščionybės tikėjimo, — teip, kaip muzulmonai, budistai, šintoistai, stambeldžiai. Ar-gi lietuviams panorės liautis būti krikščionimis? Ar užsigeis atsistoti ant vieno laipsnio su žydais, mahomediniais, stambeldžiais?...

Lietuvoje marijavitams nesiseka. Jiems dar labiau nesiseks Amerikoje.

Iš Lietuvišku dirvu Amerikoje.

NEW PHILADELPHIA, PA.

Mūsų miestelis ne per didžiausias. Gyvena jame daugiausiai lietuvių — kokia 200 šeimynų, — todėl ir išrodo lyg Lietuvos diktokas kaimas. Dideles tvarkos ir švarumo niekur nepatiksi. Nors aplinkinės labai gražios: visur kalnai, apaugę tai miškais, tai krumais (tikrai žemiškas rojus!) — bet miestelis apleistas — ir gana! Dažnai pamatysi ant gatvės išmestas kokias liekanas, vietomis užkliusi dar už kokio keturkojo, nudvusio ir gadinančio sveiką orą. Rodosi ne per toli kiti miesteliai: Pottsville, Port Carbon, Midleport — bet šie švarumu toli aplenkia New Philadelphiją. Ten ir gatvės gristos, plytomis išklotos, o pas mus pavasaryje ir rudenyje be ilgų čebatų nei iš namų neišeisi, o jei nori atliankyti kaimyną, tai kelk savo pasamonus net iki nosiai. Matyti mūsų miesto valdybai nekiek nerūpi visuomenės gerove, tik kad būtų daugiau smuklių. Ir tiesa: su tuo tai galime pasigirti prieš visus kitus miestelius, nes vienu lietuviškų smuklių yra netoli 40 (? — Gal sykiu su "spikyzemis"? — Red.). Tai-gi esant tiek daug pasilukšmimo (?) namų, ar galima tikėtis kokio prakilnesnio darbo? Jeigu paragintumei musiškius prie blaivybes arba pasakytumei, kad gerai būtų knygynėlių įsitaisius, tai taptum paskaitytas tarp visuomenės priešų (na, jau na! — gal jau ne teip baisu jūsų miestelyje. — Red.). Mūsų lietuviams nerūpi nei vaikų auklėjimas nei jų buvimo ateityje aprūpinimas. Kam, sako, mūsų žmonėms tas mokslas! bere bus ponais, karaliais? Paaugo kiek, tai ir tegul eina į brekerį anglies vartyti! Kas iš tų mokytų dabar? Bedieviais tampa — daugiau nieko... Teip kalba musiškiei. Tiesa, kad daug lietuvių, paragavusiųjų mokslo, virsta bedieviais, bet dėlko musiškiei nesirūpina įsisteigti katalikiškos mokyklos, kurioje vaikai nepavirstų bedieviais? Toje mokykloje jie išmoktų karjanti prieš bedievybę. Būti ir Dievui garbe ir žmonėms nauda.

A. iš N.

BOSTON, MASS.

Lietuviai Bostone gyvena gan seniai, bet ikišiol nėra prasigyvenę. Turi savo bažnytelę, bet daugiau teip, kaip nieko. Neturi nei klebinijos, nei mokyklos nei sales. Klebinio. Neturi nei klebonijos, nei mokyklos nei sales. Klebinio \$40 menesiui. Vaikai išsiblaškę po angliškas "škules"; lietuviškai nei patys tėvai su jais nesusišneka. Kai kurios draugijos savo mitingus kelia bažnytiniam "sklepe", kitos — gi samdytoje ant Broadway Extension saleje, "Kumeline" vadinamoje. Mat tos sales apačioje yra "steibelys" (arklide). Dėko kiti ir sako, kad Bostono lietuvių turbut netoli ir begė nuo keturkojų.

"Drango" draugas.

NEW PHILADELPHIA, PA.

Liepos 19. d. mūsų gerbiamas klebonas, kun. V. Dargis, apvaikščiojo savo varduves. Tą dieną jisai susilaukė gražios dovanelės nuo Minersvilles lietuvių. P. Martusevičius šv. Pranciškaus, Minersville, Pa., lietuvių parapijos vardu suteikė kun. Dargiui auksą laikrodėlį vertes 100 dol. išreikšdamas dekingumą visos parapijos už darbus, kuriuos yra atlikęs, beklebonaudamas Minersvilleje. Mat Minersvilleje buvo nesusipratėlių, ką klebono darbus visados trukdydavo, — bet nepaisant į tat, kun. Dargis nupirko lotus, pastatė kleboniją ir surengė viską naujosios bažnyčios statymui. Dabar tiktai parapijonai pamate, kokio klebono jie yra prastoję, todėl ir siunčia šią dovaną, kaip ženklą savo meilės ir prisirišimo prie savo buvusiojo dvasiško ganytojo.

A. iš N.

BROOKLYN, N. Y.

Mūsų Bažnyčioje 2 dieną Rugpjūčio buvo apvaikščiojami Panos Švenčiausios Anioliškos Atlaidai. Iškilme prasidėjo nedėlioje. Mišparus laike kun. J. Šeštukas iš New Yorko, Dijakonu buvo kun. A. Bruno, subdijakonu kun. J. Jakaitis iš Montreal, Canada. Gražų pamokslą pasakė kun. N. Petkus iš Maspeth, L. I.

Ant rytojaus pirmutines šv. Mišios buvo 5 anksti, idant jų galeitū išklausyti tie, kurie turi anksti eiti į darbą.

Paskutines šv. Mišios arba Suma buvo 10 val. Po jų labai iškaltai pasake pamokslą kun. J. Žydanavičius iš Amsterdam, N. Y. Vakare Mišparus giedojo kun. Biman, J. D. dijakonu buvo kun. J. Šestokas, subdiakonai kun. J. Jakaitis. Pamokslantį pamokslą pasake kun. A. Milukas iš Philadelphia, Pa.

Žmonių per visą laiką buvo labai daug. Išpažintū atliko apie 500 ypatų. Per sumą giedojo gražiai ant vargonų vietinės mokyklos vaikai, o per abiejus mišparus giedojo didysis korus, vedant darbščiam ir gabiam vargoninkui Stanislovui Rakauskui.

Apart minėtų kunigų da buvo svetimi sekantieji: Kun. B. Žindžius iš Elizabethport, N. J. kun. V. Staknevičius iš Newark, N. J. kun. J. Ambotas iš Norwich, Conn., kun. J. Žebrius iš New Britain, Conn. kun. M. Šedvidis iš Bayonne, N. J., kun. J. Alaburda iš Cleveland, Ohio ir kun. L. Wysiecki, kun. S. Rysiakievicz, kun. F. Wylamowski ir kun. J. Letanche vietiniai lenkai.

Gerbiamajam kun. klebonui už užkvietimą, o gnodtiniams kunigams už pribuvimą ir mums patarnavimą širdingai "ačiū".

Parapijonas.

SO. BOSTON, MASS.

"Žvaigždė" praneša, kad kun. J. Gričias klebonijos sklepe pasipioves Pranas Šaulys. Savarūdyt neturejęs pilno proto ir pas kunigą gyvenęs tiksliai tuo tarpu iki atiduosiant jį į ligonbutį. Policija paėmusi nabašniko višas popieras ir pinigus (300 dolerių).

WORCESTER, MASS.

"Kataliko" korespondentas rašo, kad Worcester lietuvių parapijoje vis dar tebeviešpataujanti suirute. Esanti išikurusi net nepriklausomą parapiją, kuriai prezidentaujas toks tai Jonas Galeckas. Liepos 21 d. buvęs tos parapijos mitingas, kuriame tapęs perskaitytas laiškas nuo marijavito Grinkevičiaus iš Lietuvos: ketinąs atvažiuoti į Worcesterį ir pradėti kunigauti nepriklausomiems lietuviams.

Apie šitą susirinkimą rašo angliškas "Worcester Telegram" (Liepos 22 d.) ilgoką straipsnį. Štai jisai:

"Worcesterio Visų Šventųjų nepriklausomoji lietuvių parapija vos tik nesuėjo vakar vakare delei bačkutės alaus, menesiniame mitinge, laikytame saleje po No. 9 Bartlett St. Bačkute alaus sukele vaidus ne delto, kad jinai buvo susirinkime, bet delto, kad jos nebuvo pirmame parapijos piknike, atsilikusiam 20 d. birželio ant Cross'o farmos, Millburyje.

Parapijos komitetas buvo užsakęs alų tam piknikui, bet alaus niekas nepristatė; del to piknikas visai nenusisekė, da-gi pasidare nuostolių \$8.30, kuriuos galutinai — po ilgų barnių, kurie tęsėsi iki 11 valandų vakare — tapo nutarta atmokėti iš parapijos izdo.

Mitingas buvo trukšmingiausias naujos pa-

parapijos istorijoje. Kartais rodesi, kad itužę parapijonai prades vartoti smarkesnius argumentus, kaip žodžiai. Besiginčijant išėjo aikštėn, kad abudu Worcesterio bravoru turi šalininkus tarp parapijonų. Bartasi už tat, katras bravoras turėjo pasiimti pelną iš alaus, kursai turėjo būti paduotas piknike.

Pirmučiausiai tapo apkaltintas parapijos prezidentas Jonas Galeckas už nepristatymą alaus piknikan. Šis visą bedą suverte ant Cezario Wackell'io, vežejo "Worcester Brewery Co.". Kitas vežejas Alex. Babbits, ir-gi buvo apkaltintas.

Wackell pasake, kad alus buvo sudetas į vežimus ir surengtas kelionė į pikniką, bet niekas neatnešė pinigų už jį. Mat, Jonas užmiršęs atėti su pinigais — teip alus ir pasilikęs vežimuose ant bravoro kiemo.

Jonas teisinosi, kad jis buvęs suderejęs vežimą ant farmos, nes farmos vežimu būtų buvę pigiau pristatyti alų piknikan, bet deja! tą dieną kaip tyčia arklys apslubęs ir negalėjęs atvežti alaus piknikaujantiems.

Jonas Pupkas karštai ir smarkiai užsipuolė ant Jono Galecko. Jo pusę palaikė daugelis parapijonų — tū, ką buvo piknike ir sugrižo namo ištroškę ir itužę. Į ginčus isimaišė Petras Plokštis — ir galop tapo nutarta, kad nuostolius turi užmokėti Galeckas.

Jonui, žinoma, nepatiko mokėti iš savo kišenės \$8.31, ir jisai pradėjo gintis riksmis, mosavimais rankomis ir grumojimais kumštis. Galop, Antanas Bernotas išaiškino, kad piknikas buvo surengtas parapijos naudai ir todėl, esą, parapija turinti atsakyti ir už nuostolius. Po dviejų valandų smarkių barnių tapo pripažinta, kad Antanas kalbąs tiesą.

Mitingui pirmininkavo vice-prezidentas Juozas Kalkauskas, kursai visą laiką daužė kedės lanką į stalą, bandydamas užlaikyti kad ir tvarkos šešėlį. Po mitingo pasirodė, kad lankas smargiai apsidaužė nuo nuolatinio vartojimo. Mitingui pasibaigus, vis dar niekas nežinojo, kas kaltas, kad alaus nebuvo Visų Šventųjų parapijos piknike.

Vienatinis žmogus, ką pasiėmė susirinkime šaltai, buvo Petras Civinskis, parapijos kasierius. Jisai rimtai apejo salę, surinko menesines ir išdave kvitas.

Nepriklausomieji lietaviai yra gavę du laiškus nuo nepriklausomojo kunigo Lietuvoje. Mitinge tapo perskaitytas laiškas nuo kun. Grinkevičiaus. Jisai apsiėmė kunigauti naujoje parapijoje ir prižadėjo atvykti į Worcesterį už šešių savaičių. Bet parapijai tatau nepatiko; jinai nubalsavo pasisamdyti sau kun. Michelevičių (Michelevičių?) iš Providence, kursai buvo atvykę į Worcesterį tverti parapiją ir kursai dabar yra pastorium nepriklausomosios parapijos Providence'.

Lietuvių šv. Onos bažnyčia SPRING VALLEY, ILL.

SPRING VALLEY, ILL.

Spring Vallės Parapijos Istorija.

Lietuviška parapija Spring Vallėje užsimezgė jau per turiolika metų atgal. Lenkai susijungė tenai į parapiją ir pasistatė bažnyčią pora metų pirmiau. Kaip tankiai kitur, taip ir tenai lietuviai pradžioje laikėsi su lenkais. Taigi, prašant lenkams, kad lietuviai pagelbėtų jiems bažnyčią pasistatyti, šie noriai sutiko. Numanydami bet, kad su laiku ir jie patys gal neapsis be parapijos ir savo bažnyčios, tokią su lenkais sutartį padarė: šešiolika šimtų dolerių, kuriuos lietuviai sudėjo pastatymui lenkų bažnyčios, bus jiems atgalios sugrąžinti, kada jie sau bažnyčią statys.

Apie 1895 metus, Spring Vallėje dirbo jau nemažas lietuvių burys. Neužganėdinti pilnai savo dvasiškuose reikaluose iš vaikščiavimo į lenkišką bažnyčią, žmonės pradėjo mislyti ir šnekėti apie statymą lietuviškos bažnyčios. Lapkričio 28-ą dieną padarė jie pirmą susidinkimą tame reikale. Buvo sykiu nutarta, pareikalausti uno lenkų sugrąžinimo 16-os šimtų dolerių, jų bažnyčiai paaukotų. Pasirodė bet, kad lenkai apie pinigų sugrąžinimą nei girdėti nenori. Lietuviai, pasijutę esant apgantais, labai supykę ant lenkų ir išsiuntė delegaciją pas Peorijos Vyskupą, prašydami jo, kad palieptų lenkams sugrąžinti jiems jų pinigus. Vyskupas pažadėjo tą dalyką ištirti vėliau ir delegatai grįžo namo. Pinigai bet pas leikus ir pasiliko. Nuo to laiko lietuviai pertraukė savo susinešimus su lenkais. Vėlykinei išpažinėiai atlikti, 1896 metain, persižviete Spring Vallės lietuviai Kun. M. Krančiūną iš Chicago į Airių bažnyčią. Prie progos prašė jo, kad pagelbėtų jiems sutverti parapiją ir nupirkti bažnyčiai lotus. Kun. Krančiūnas pristojė. Liepos 1-ą dien, tais pačiais me-

KUN. FRANCISKUS VALAITIS

tais, turėdami kasoje 322 doleriu, parsikvietė kun. M. Krančiūną, suderėjo du lotus kertėje Spalding ir Fourth gatvių ir juos nupirko. Turint žemę, reikėjo mislyti apie bažnyčią. Komitetas apie tai daug mislijo ir ilgas tarybas darė, bet statymas bažnyčios nėjo pirmyn. Pagalios nutarė 21-ą d. Kovo 1897 metais, prašyti kun. M. Pežos, lenkiško Spring Vallėje klebono, kad jiems padėtų bažnyčią statyti ir pagelbėtų dvasiškuose reikaluose. Kun. M. Peža pristojė. Tapo suderėtas kontraktierius Fisher iš Peru, kad pastatytų medinę bažnyčią už 23 šimtus dolerių ir kad ją pabaigtų prieš šv. Oną taip, kad ant šv. Onos būtų galima bažnyčią pašventyti. Bažnyčia bet nebuvo į laiką išbaigta, jos statymas prasitęsė iki 4-ai d. Liepos. Kun. M. Peža, lenkų klebonas, tarnavo lietuviams apie du metus, imdamas 50-į dolerių mėnesinės algos. Gegužės 3-ią dien, 1899 metais, tarp kun. M. Pežos ir parapijos komiteto kilo nesutikimas. Priežastis nesutikimo buvo ta, kad kun. Peža norėjo būti parapijos komiteto prezidentu, ant ko komitetas ne tik kad nepristojė, bet jieskojo prieš kleboną visokių priekabių ir sumažino jam algą. Kun. M. Peža atsisakė nuo parapijos ir 4-ą d. Liepos jau nelaikė Mišių lietuviškoje bažnyčioje. Parapijiečiai skundėsi Vyskupiui, reikalaudami, kad kun. M. Peža atiduotų komitetui visus, mažiausius, parapijos dokumentus. Kun. Peža nei pečeties, nei parapijos knygų neatidavė komitetui, tik pasakė, kad tą viską atiduos kunigui, kuris ateis į lietuvišką parapiją ir nuo jo pareikalaus, kad užsilikusia jam algą, atlygintų iki centui. Parapijiečiai vel skundėsi Vyskupiui. Dalykui ištirti ir sutaukinti žmones su kunigu. Vyskupas atsiuntė kun. Shows iš La Salle. Kun. M. Peža visai nuo lietuviškos parapijos atsisakė.

Liepos 4-ą d. 1899 m. parapija nutarė ant mitingo ieškoti lietuviško kunigo. Atsiliepė kun. J. Servetka iš E. St. Louis ir 15 d. Rugpjūčio atvažiavo ant parapijos mitingo. Pasikalbėjus su žmonėmis, neužilgo, kun. J. Servetka ir visai persikėlė į Spring Valley. Bet neilgai klebonavo. Kilo nesutikimai ir net melagingi skundai ir kun. J. Servetka, apie Visus Šventus, 1900 metais, apleido parapiją. Per ištisus metus, po išvažiavimo kun. Servetkos, patarnaudavo lietuviams kun. A. Drewnicki, lenkų Spring Vallėje klebonas, imdamas 25 dol. mėnesinės algos.

Kada žmonės vėl persitikrino, kad be lietuviško kunigo negal apseiti, 17 d. Lapkričio 1901 m., atvažiavo iš Westvillės, toje pačioje Vyskupijoje, kun. K. Ambrozaičytis be komiteto. Klebonas kolektavo pinigus parapijos tisi. Išbuvo parapijoje tik 8 mėnesius. Norėjo parapiją val-reikalams ir komitetas teipgi. Komitetas neketino nusileisti: iniršimas kai kurių asmenų parapijoje priėjo iki tamo laipsniui, kad keletas karštuolių primušė geležinę paipą dinamitu ir gelžgaliais, nakties laike nustatė ją ant tvoros į klebono miegstubą ir iššovė, suardė kambarį ir sudraskė pagalves. Klebonui bet bledies nepadarė, nes jis laišku apie pasikėsinimą persergėtas, nakvojo kitur. Vietinė policija užsiėmė, išsyk, piktdarių susekimu, bet kun. Ambrozaičiui išėjus kitur, policijos uolumas atšalo ir piktas darbas pasiliko tuomsyk be bausmės.

Kun. K. Ambrozaitis, apleizdamas Spring Valley, iš savo surinktų pinigų atsiskaitė sau algą ir kitas parapijos išlaidas, o atlikusius 91 dol. idavė Vyskupui už bažnyčios skolą. N'esant klebonijos, parapijos daiktus paliko bažnyčioje. Kiek pinigų surinko komitetas, n'esant jokių užrašų, nei atskaitų, negalima žinoti. Žinoma tik, kad kun. Pr. Valaičiui atvažiavus, komitetas bažnyčios pataisymui idavė jam 75 dol.

Išvažiavus kun. Ambrozaičiui, stai ką sumanė komitetas. Viens iš vietinių parapijonų, bažnyčią statant, buvo paskolinęs parapijai tam tikrą sumą pinigų, su mortgaga (hypoteka) ant bažnyčios. Komitetas ikalbino žmogų, kad jis nusiųstų Vyskupui notą, reikalaujamas išstatyti bažnyčią ant licitacijos. Komitetas tikėjosi nusipirkti bažnyčią per licitaciją, užrašyti ant savo vardo, ir valdyti paskui parapiją kaip jam patinkama. Bet pasekmės tos notos buvo kitokios. Peorijos Vyskupas Spalding, dasižinojęs kas yr, skolą bažnyčios savo pinigais užmokėjo. Tokiu būdu parapijos komitetas, tikėdamasi surasti tvirtą pamatą, ant kurio galėtu atsistoti, visai jo neteko.

Gruodžio 15 d. 1902 metais, atvažiavo iš Lietuvos į Spring Valley kun. Pranciškus Valaitis ir Peorijos Vyskupui leidžiant, apėmė vietinę lietuvišką parapiją be jokio mitingo ir komiteto. Nuisamdes namą, apsigyveno. Išvalė bažnyčią ir įvedė joje šitokia tvarką: už vietą bažnyčioje mokasi kas mėnuo pusė dolerio; šeimyna už dvi vietas moka kas mėnuo 75c. Neimantieji vietų, moka kiek kas gal, tankiausiai prie progos, imant kviteles Velykinei. Pradžioje parapijos komitetas nerimo. Susirupinęs, tankiai kun. Valaičio klausinėjo, kaip jis galėsias be jo apseiti? Matydamas bet, kaip visi reikalai gražiai ir ramiai yra atliekami, visai aptilo, ir rupesti apie parapiją paliko kun. Valaičiui. Teip reikalams einant, 1,356 dol. parapijinės skolos, buvo išmokėti į pusantrų metų. Virš to, jau

pirmuose metuose, bažnyčia tapo vidui, už 300 dol., gražiai lentutėmis išmušta. Reikėjo da klebonijos. Gegužės 12 d. 1904 m. kun. Valaitis užsikvietė J. M. Vyskupą Spalding į savo bažnyčią. Tuo laiku 137 ypotos priėmė Sakramentą Dirmavonės. Vyskupas, matydamas žmones netelpant bažnyčioje, leido, maldaujant klebonui, užtraukti skolos 25 šimtus dol., padidimui bažnyčios ir nupirkimui klebonijos. Paskolą gavęs kun. Valaitis, pirkė klebonijai namus su visais یتaisymais, ant dviejų liotų žemės, išsodintus vaisiniais medžiais, už 2,075 dol. Bažnyčiai pailginti suderėjo kontraktierių už 1,350 dol., o perkėlimui ir sutaisymui varpnyčios — už 125 dol. Šita skola buvo išmokėta į du metus. Dabar jau pora metų, kaip parapija ne tik kad netur jokios skolos, bet klebonas tur jau surinkęs 1,000 dol., pastatymui, butinai reikalingos prapijai, mokyklos.

Kun. Pr. Valaičiui besidarbuojant gražiai naudai lietuvių ir lietuviškos Spring Vallėje parapijos, neapsiėjo ir toliau be liudnų atsitikimū. Kur atsiranda šviesa, sako priežodis, ten pasirodo ir šešėliai. Gegužės 19 d. 1908 metais, laike keturdešimtės atlaidū, apie trečią valandą po pietų, n'esant žmonių bažnyčioje, pasirodė ten ugnis. Patėmyta buvo prieš tai, kad du vyrų išbėgo iš bažnyčios. Žmonės greit subėgė, ugnelę tuo užgesino. Didysis bet medinis altorius buvo labai sužeistas. Draugystė apsaugojimo nuo ugnies išmokėjo už nuostolį 950 dol.; parapija pridėjo da 150 dol., ir bažnyčioje tapo یتaisytas naujas, aržuolinis, gotiško stiliaus altorius.

Balandžio 6-ą d. 1909 m., kilus didžiai vėtrai, bažnyčia tapo išjudinta iš vietos ir sukraipinta. Draugija apsaugojimo nuo vėtrų išmokėjo 400 dol. nuostolio. Bažnyčia vėl tapo atitaisyta ir naujai iš lauko nudažyta. Kaip iš paveikslio matyti, Spring Vallės bažnyčia gražiai išveizi iš lauko. Da smagesni daro ji išpudį įėjus į vidų. Besirūdžiant šv. Onos bažnyčioje, rodžias perkeltas jautiesi kur į kaimo bažnytelę Lietuvoje. Teip joje malonu ir ramu. Tris priešai gražūs gotiški altoriai, su savo bokšteliais einančiais vis aukštyn ir aukštyn, teip ir kelia mintį ir sielą aukštyn, į dangų. Dvi didelės, žaliuojančios palmės šalyse didžiojo altoriaus įpatingai atyda atkreipia prie To, kuris iš mūsų meilės altoriuje užsislėpęs gyvena. Viskas sykiu teip rodžias ir kalbą į širdį: "Kaip malonu čia būti!"...

Skaitant Spring Vallės parapijos istoriją gražų jos šiandieninį padėjimą, nevienas pamisli, kad ten tur būti ne tik geras klebonas, bet teip-gi ir žmonės geri. Teip ištikro ir yra. Reik tik pastebėti, kad kaip gerus pažistame iš jų gerų darbų, teip vel piktai darbai duoda liudymą apie piktus žmones. Kad yra kukalių, išimaišiusių Spring Vallės kviečiuose, tai nurodo atsitikimai jau pirmiaus paminėti.

Kun. Pr. Valaičiui, kaip klebonui, rupi ne tik finansiskas jo parapijos padėjimas, bet teip-gi, ir da labiau, doriška jo žmonių gerovė. Užtaigi, patėmijės ką blogo, drąsiai pakeldavo balsą iš sakyklos priešai girtuokliavimą, apgavimus, vagystes, peštynes salionuose ir tt. Tokie pamokslai ypatingai nepatiko tiems, kurie teip darė. Kaip priežodis sako — "ant vagies kepurė dega". Pasikėsinimas ant gyvasties kun. Ambrozaičio, be bausmės val-

diškos tuomet pasilikęs, padarino naujus nakties karžygius. Pasirodė krasa ant kun. Valaičio vardo, begėdiškiausi ir grąsinantieji laišakai. O tokiuose laikraščiuose, kaip — "Darbininkų Viltis", "Kova", "Vienybė" ir "Keleivis", straipsniai pilni melagysčių apie Spring Vallės klebono darbus. Regint piktadariai, jog rašymu nieko neįveikia, griebėsi smurto. Nakčia, prieš Naujus Metus apstojo su revolveriais klebono namus, kad jį užnužtų. Dievas apsaugojo kleboną nuo nelaimės. Vieną iš kaltinikų krasos vyrausybė susekė ir teisingai padavė. Byla yra rankose U. S. Court'o.

Spring Valley, tai nedidelis miestukas apie 1 tris valandas kelio nuo Chicagos, įkurtas 25 metai atgal, pietvakariniam Illinoiso valstijos kampe, ant kranto upės teip-gi Illinois. Skaito apie keturis tūkstančius gyventojų, daugiausiai Italų. Yra trys katalikiškos parapijos: Airių, Lenkų ir Lietuvių. Žmonės dirba minkštųjų anglių kasyklose. Yra jų keturios. Lietuvių — yra Spring Vallėje apie du šimtus šeimynų. Krautuvų lietuviškų yra dvi ir šešios su valgomaisiais daigtais (groceries). Saliumų lietuviškų yra 13; metinis saliumo laisnis (patentas) 500 dol.

Prie Spring Vallės parapijos priklauso lietuviai iš visos apylinkės:

1. Šafte N3 — 25 šeimynos; 2 saliumai.
2. Šafte N5, arba Dalzel — 5 šeimynos.
3. Marquette — 17 šeimynų; 1 saliumas.
4. Seatonville — 24 šeimynos; 1 grosernė; 2 saliumai.
5. Granville — 40 šeimynų; 2 grosernės; 2 saliumai.
6. Standart Barry — 6 šeimynos.
7. Ladd — 16 šeimynų.
8. Cherry — 25 šeimynos; 1 grosernė; 2 saliumai.

Parapijoje yra da šios draugystės:

1. Šv. Juozupo, narių skaito apie 60.
2. Šv. Ap. Petro ir Povilo narių skaito apie 100.
3. Šv. Antano, narių skaito apie 100.
4. Šv. Vincento, narių skaito apie 200.
5. Šv. Jono Krikštytojo, narių skaito apie 150.
- Cherry 6. Šv. Mikolo, narių skaito apie 40.
- Seatonville 7. Šv. Kazimiero, narių skaito apie 35.

Yra da draugijos: a) Susivienijimo L. A., b) Lietuvos Sunų, c) Ukėsų, d) Socijalistų Darbininkų, e) Tikrų Socijalistų; narių skaitlius šiose draugystėse — nežinomas.

S.

GRANVILLE, ILL.

Kunigas Delo ir Lietuviai.

I vanaldą kelio nuo Spring Valley yra anglikasių miestukas Granville. Metas atgal, atvažiavo iš Chicagos į tą apylinkę su savo draugu kun. Delo, italas. Patyręs, kad Granvillėje ir artimiausioje jos apylinkėje gyvena apie pusantro šimto šeimynų italų, o teipgi ir kitų tautų katalikų nemaža, kaip: lietuvių, lenkų, slavokų ir airių, pasiryžo ten apsigyventi ir pastatyti nors vieną katalikišką bažnyčią. Kad sužinoti už kiek vietiniai katalikai išteigs bažnytėlę pastatyti, perėjo visus ir surašė, kiek kas tam tikslui žada aukoti. Lietuvių ten yra apie du šimtus. 40 šeimynų ir apie 100 pavienių. Pastatymui vietinės bažnyčios prižadėjo jie labai nedaug, tik 80 dol. Prieš kun. Delo teisinosi jie tuom, kad jie prigul prie lietuviškos parapijos Spring Vallėje. — Gerai, šnekėjo jiems kun. Delo, jus ir prigulėkit prie lietuviškos parapijos; bet jus, katalikais budami, priderys, turite šv. Mišių klausyti kas Šventadienis, i Spring Vallę-gi nueinate tik sykį arba du syk i metus. Taigi čia statysis katalikiška bažnyčia, kad teip jūs, kaip ir kiti katalikai turėtū progą kas nedėlia šv. Mišių išklausyti. Mės, teisinosi da lietuviai, angliškai nesuprantame. — Jūs, atsakydavo jiems kun. Delo, žinote, kad šv. Mišios yra laikomos lotyniškoje kalboje, ar jas laikytū kunigas lietuvis ar italas. Bažnyčios prisakymas yra: "Šv. Mišių, šventomis dienomis, dievobaimingai ir priderančiai klausyk". Kokio norint katalikiško kunigo šv. Mišių išklausęs šventadienyje, išpildai prisakymą Bažnyčios.

Kada bažnytėlę pradėjo statyti, kun. Delo išėjo rinkti pažadėtas aukas. Visi ką prisizadėjo, atidavė. Lietuviai sudėjo iš 80 dol. pažadėtų, tik 37 dol. Kada kun. Delo rinkdamas aukas eidavo pas lietuvi per vienas duris, tai jis išeidavo per kitas. Kada žmonai priminė apie auką, ji atsakydavo, kad angliškai nesupranta. Užklauius ar vyras namie? Atsakydavo — nēr! — Good bye, sako kunigas, kitas syk ateisiu. — Išėjęs iš namų ir atsigryžęs, matė žmonos vyrą per langą žiurint. Pastačius medinę bažnyčią, reikėjo ją pamaliavoti. Tam tikslui aukos buvo renkamos tik bažnyčioje. Patėmyta, kad iš lietuvių i bažnyčią vaikščioja tik du vyru ir viena žmona. Tuomtarpu Granvillės lietuviai nėra nuskurdę. Mamos ten nuolatės dirba ir du saliumu gerą biznį daro. Žmonelės susipraskit!

S.

BAZNYTINES ŽINOS.

Kun. J. P. Chidwick tapo paskirtis New Yorko archidiecezijos seminarijos (Dunwoodee, N. Y.) naujuoju rektorium. Kun. Chidwick yra garsus tuo, kad buvo kapelionu ant Amerikos šarvuočio "Maine", kada šis paskendo Havanos (Kuboje) uoste. "Maine'o" paskardinimas buvo artimiausioji Amerikos su Ispanija 1898 m. karės priežastis.

Naujas Kauno dvasiškosios seminarijos rektorius, kun. dr. J. Maciulevičius (Maironis) ketina įvesti seminarijon šešerių metų mokslo programą. Tarp naujų dalykų, klierikai bus mokinami filosofijos ir sociologijos.

LIETUVIAI STATOSI BRANGIĄ BAŽNYČIĄ.

Wilkes-Barre lietuviai sutarė pasistatyti sau mūrą bažnyčią už 53 tūkst. dol. Kontraktieriais yra "M. Stipp Construction Co." iš Scranton, Pa.; architektorius Owen McGlynn iš Wilkes-Barre.

BLAIVYBĖS REIKALAI.

Chicago, Ill. Rugpjūčio 4, 5 ir 6-ą dieną įvyko Chicagoje 39-a metinė konvencija katalikų blaivininkų unijos. Rugpjūčio 3-ą d. buvo priėmimas delegatų salėje "Auditorium Hotel". Delegatų pribuvo apie tūkstantis. Rugpjūčio 4-ą

d. atlaikė Katedroje iškilmingas šv. Mišias J. M. Vyskupas Rhode, o Tėvas O'Callagan, Paulistas, pasakė, pamokslą. Tą pačią dieną buvo dvi blaivinikų sessijai: pusian dvy likta prieš piet ir antrą po pietų. Pusiau aštuntą vakare buvo paroda blaivinikų draugijų Illinojaus valstijos. Parodoje dalyvavo apie penki tukstančiai asmenų. Ypantiu- gai idomu joje buvo burys iš 50ts jaunikaičių, kurie niekad nebuvo salione ir prisizadėjo niekad į jį neižengti. Jie, vėlužais mosuodami, kartis nuo karto šaukė: "The saloons must go!" — Saliunai tur žuti! Paroda pasibaigė apie 9-ą valandą vakare suėjus visiems į "Auditorium" teatrą į prakalbas. Visos vietos buvo užimtose. Tėvu Paulistų jaunikaičių kornai labai gražiai pagiedojus porą giesmelių, kalbėjo J. M. Canevin, Pittsburgo Vyskupas, apie šventimą nedeldienų ir ant kiek salionas prisideda prie išniekinimo šventadienių ir platinimo bedievybės. Antras kalbėtojas buvo Kun. M. Reardon iš St. Paul, Minnesota. Kalbėjo apie "Katalikų ir Amerikos Saliuną". Karšta ir energiška jo kalba iššaukdavo publikoje tankius ir triukšmingus rankų plojimus. Paskutinis kalbėjo Tėvus U. Mueller, prezidentas Ohio's blaivinikų unijos, apie pilnos blaivybės judėjimą, (The total Abstinence Movement). Ragino visus mesti vartojimą svaiginančių gerymų ir istoti į blaivinikų uniją. (Tos labai idomos prakalbos bus neužilgio pagarsintos "Drange" ištisai). Prakalbos pasibaigė II-ą valandą atgiedojimu Amerikiečių tautiškojo Hymno.

(A.S.)

Lillian Blauvelt priims katalikų tikėjimą.

Garsi Amerikos giesmininkė-soprano, ponja Blauvelt, ketina netrukus pereiti į katalikų tikėjimą. Jinai dabar yra išvažiavusi į Japoniją, iš kur važiuos į Rusiją duotų koncertus, paskui žiemą nuvyks į Londoną ir priims katalikybę Westminsterio katedroje. Visi jos draugai, gyvenantys Londone, priklauso prie tos parapijos. Ponja Blauvelt yra vienatinė moteriškė, ką tapo apdiabinta šv. Cecilijos ordenu — taip labai pageidaujamu artistu. Šitą ordoną jinai gavo nuo šv. Cecilijos akademijos (gyvuoja jau tukstanti metų) už tatau, kad labai gražiai pagiedojų "Requiem" Ryme Verdi'es laidotuvėse.

Ponja Blauvelt paeina iš protestonų giminės, o katalikų tikėjimo tiesų mokinosi pas garsų Londono pamokslininką, kun. Herbertą Vaughan'ą.

"Šv. Petro Advokatų Draugija" panaikinta.

Ateina žinia iš Rymo, kad Pijus X. panaikino "Šv. Petro Advokatų Draugiją". Buvo tai draugija, įkurta 1878 m., kuojau apėmus Leonui XIII. apaštališkąjį sostą. Draugijos įsteigėjai buvo garsiausieji advokatai katalikai Europoje. Draugijos pirmininku, apimant sostą dabartiniam popiežiui, buvo prancuzas, Maître Lautier. D-ras Van Frankenhuysen buvo prezidentu Holandijos šakos, o d-ras von Nerting vadovu Vokietijos šakos. Pirmutiniu draugijos globėju buvo kardinolas Parrochi.

Pradžioje į draugiją buvo priimami tiksliai tokie advokatai, ką buvo geras katalikais ir prižadėdavo ginti bažnyčios reikalus teismuose. Bet laikui slenkant į draugiją įsigavo asmens, ką pradėjo naudotis savo įtektme ir pa-

žintimis apgavingiems siekiams — daugiausiai pardaviniojo norintiems netikrus bajorijos titulus, kuriuos suteikia šv. Tėves. Dėlei tos priežasties daugelis gerų, dorų ir teisingų advokatų pametė draugiją. Sužinojęs apie tatau Pijus X. panaikino draugiją, nes "nepildė pirminių savo įstatų ir nustojo buti naudinga bažnytiniuose reikaluose".

Tris istabūs parašai.

Viršui Milano (Italijoje) katedros durių yra labai istabūs parašai. Pirmas — tarp išdrožtų rožių vainiko skamba: "Viskas, kas mums patinka, tęsiasi tik valandėlę". Antras — viršui kitų durių, aplinkui išskapstyta kryžių — skamba: "Viskas, kas mus vargina, traukiasi tik valandėlę". Viršui vidurinių durių skaitome parašą: "Tik tai amžini daiktai yra svarbūs".

Kardinolas Satolli, kursai buvo sukiu susirgęs pirm kelerių savačių, yra geresnis. Visas pasaulis meldžiasi, kad jisai pasveiktų. Kardinolas Satolli buvo pirmuoju šv. Tėvo pasiuntiniu Suvienytose Valstijose ir įgijo didelį populiariskumą pas visus amerikiečius. Jisai išventino į kunigus dabartinį Bayonnės (N. J.) kleboną, kun. M. Sedvydį.

Po Italija šiuo laiku lankosi daug amerikiečių Viešniai, ką vasarą paprastai esti apitušti, šimet negali sutalpinti visų svečių. Daug yankių nori pamatyti šv. Tėva, taip kad kardinolas Merry del Val negali net išvažiuoti vakacijoms.

Georgia skaito apie pustrečio milijono gyventojų. Penkiolika tukstančių jų yra katalikais, bet šitoji santalė atlieka tiesiok stebuklus. Reikia tiksliai pamatyti katalikų bažnyčią Macone. Sakytum, kad jai privalėtų buti papuošalu didžiausios didelio miesto parapijos! Macone randasi taip pat jezuitų novicijatas ir žydinti mokykla negrų vaikams. Šitą mokyklą užlaiko Motina Katarina Drexel.

Kardinolas Gibbons pašventino naują šv. Marijos Magdalenos katedrą mormonų sostinėje, Salt Lake City (Utah). Šitas miestas buvo įsteigtas mormonų, o dabar stovi jame puiki katalikų katedra. Kardinolas Gibbons tik pirmą sykį yra nuvažiavęs toliau į vakarus, kaip upė Mississippi.

Neseniai buvo laikomos misijos Umatilla indiečiams Oregone. Misijas laikė vyskupas O'Reilly drauge su dviejais jezuitais: Cataldo ir Neate, kuriuodu pamokslus sakė indiečių kalba. Daug klausytojų apturėjo nemažą naują iš misijų.

Anglijoje numirė Hexham'o ir New Castle vyskupas, Tomas Wilkinson. Pirmiau jisai buvo protestonu ir mokėsi į anglikonų kunigus. Neradęs užganėdinimo savame tikėjime, jisai pradėjo jo jieskoti pas katalikus, kur ir rado jį. Pamaži pasiekė vyskupo laipsnį ir išvyskupavo ištisus dvidešimt metų.

WATERBURY, CONN.

Sunkūs laikai, sunkus padejimas, ypač lietuviams. Nėra tos subatos, arba jos išvakariū, kad nenuvežtų dviejų, trijų policijon. Tam didžiausia priežastis alkoholis. Žmonės, nepaisydami savo ateities nei savo sveikatos, o protą pamyne svaiginančių gėrų dumblyne, žudo savo sunkiai uždirbtą skatiką; traukia patys save ir savo šeimynas į didžiausią vargą. Gaila žiureti, kaip lietuviai nesusipranta. Jokie patarimai, jokie persirėjimai ir sakymai nieko negelbsti. Ana, vietinis klebonas, kun. Saurusaitis, kasnedelia iš sakyklos bara ir bara, o žmoneliai kaip tranke, taip ir traukia gurgulę. Bet broliai, metas jau pamesti davus auką dievačiui Bakeni! Bukime visados blaivi, skaitykime knygas ir laikraščius!

Perkūnelis.

**ADRESAI CENTRO VYRIAUSYBES SUSIV. LIET.
RYMO-KAT. AMERIKOJE:**

KUN. S. PAUTIENIUS prezidentas,
P. O. Girardville, Pa.

JONAS RIKTERAITIS vice-prez.,
67 James St., Waterbury, Conn.

KAZYS KRUSINSKAS sekretorius,
324 South 1-st St., Brooklyn, N. Y.

GABRIS LAIBINIS, išdininkas,
P. O. Box 135 Duryea, Pa.

JONAS VIERAITIS,
107 So. Harding St., Worcester, Mass. } kasos
KAZYS VAŠKEVYČIA, } globejai
186 Jefferson St., Newark, N. J.

KUN. V. VIZGIRDA knygis,
190 So. Meade St., Wilkes-Barre, Pa.

KUN. V. STAKNEVIČIA dvasiškas vadovas.
207 Adams St., Newark, N. J.

OFFICE, NEW PHONE 37.

RESIDENCE 1100.

LIETUVIŲ ADVOKATAS**JONAS S. LOPATTO.**

47-48-49 Bennett Building, Wilkes Barre, Pa.

FABIOLĖ

Garski kardinolo Wisemano apysaka. Vertė Vytautas. Kaina 1 doleris. Imantiems daugiau, kaip vieną egzempliorių, nuleidžiamas didelis nuošimtis.

Gaunama pas:

REV. V. VARNAGIRIS.

213 S. 4th St.,

BROOKLYN, N. Y.**NAUJA KNYGA**

Biblija arba šv. Raštas

išleistas

KUN. S. PAUTIENIAUS.

Tik vienas šitas šventaraštis yra katalikiškas.

Kaštuoja \$2.00 ir 15c. persiuntinuu

Adresas: **REV. S. PAUTIENIUS,**
GIRARDVILLE, PA.**MOKYKIMES PATYS**

Gramatika angliškios kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) \$1.00.

Vaiku Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo 15c.

Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo 10c.

Aritmetika mokytis rokundu be mokytojo su paveikslais (apdaryta) 35c.

Pinigus siuskite per Money Order po šiuo adresu:

P. MIKOLAINIS

Box 62.

NEW YORK CITY.

Vargamistra mokauntis lietuviškai, angliškai ir lenkiškai bei slaviškai, ir mokas mokslinė vestė tegul atsiųskia i "Draugo" Redakciją.

"Draugo" Agentai:

1. Mr. Anthony Kasparavičius
27 E. 23rd Str. Bayonne, N. J.

2. Mr. A. Gudartis
Silver Creek, Pa. Box 73.

3. Mr. Mike Šlapikevičius
New Philadelphia, Pa.
Silver Creek, Pa. P. O.

4. Mr. V. Leskevičius
Middleport, Pa. P. O.

5. Mr. Joseph Tamašauskas
200 Bedford Ave.,
Brooklyn, N. Y.

6. Mr. J. Čižiauskas
312 S. Poplar St.,

Mt. Carmel, Pa.

7. Mr. T. Kizievich
Minersville, Pa. Box 167.

8. Mr. Mamertas Karbauskas
52 G. St. So. Boston

9. Mr. Leonas Švagzdys
171 5th St. So. Boston.

10. Mr. Martin Lencevičius
150 Fiat St. Phillipsburg, N. J.

11. Mr. Jonas Jankevičia
96 Hull Ave., Maspeth, N. Y.

12. Mr. Alex Getz
3220 Illinois Court, Chicago, Ill.

13. Miss Annie Klimavičiute
321 Kensington Ave., Chicago, Ill.

14. Mr. Antanas Pocius
10806 Wabash Ave., Chicago, Ill.

15. Mr. John Kazialka
1505 Baugh Ave.,
East St. Louis, Ill.

16. Mr. Jos. Zujus,
61 Church St., Pittston, Pa.

17. Mr. J. Bartuševiče
4551 Hermitage Ave.,
Chicago, Ill.

Juozas Milušauskas
Box 593, Forest City, Pa.